

OLITISKOS ŽINIOS.

evoliucija Maskolijoj.

Užrubežiniai laikraščiai aneša, buk susirinkus nau- dumai, tuluose apskri- jose Maskolijos sukilo kai- ediai. Nežinia vienok, ką sukilimas turi reikšti: ar imiečiai tuom nori nugaz- nti randą, kuris ir dabar nio tiesas, ar gal nori nu- ginti rando priešus ir juos laikyti nuo svarbesnių, ne- tinkančių surando mieri- alavimų.

Kaip visur, taip ir Masko- loj terp kaimiečių netruk- a visokių žmonių: yra terp a labiau susipratę, prigulin- prie rando priešų, ką ge- ausiai rodo jų išrinkti nau- os dums atstovai; bet ne- ruksta ir tamsių, nieko ne- prantantių, pasirengusių ar ir dabar galvas guldyti a didžiausios savo skriaude- jus — carą ir jo tarnus, ku- rie ir pasinaudoja iš kvailu- mo žmonių, iš tų tamsių mi- nių organizuoja juodašimčių armiją, kurią siūdo ant in- teligentijos ir visų laisvės vi- so krašto žmonėms reikalan- jantių. Nežinia todėl kokios veislės kaimiečiai, susirinkus naujai duma, sukilo ir neži- na prieš ką. To laikraščiai nepagarsino. Gal tas dar nelsiškins ganėtinai.

Londono ir Paryžiaus lai- kraščiai jau dabar apkaltina Stolypiną, buk jis pasirep- ges net stumti tamsias mi- nias ant inteligentijos, ant visų rando priešų. Gal jis tokius mieri- ištikro turi, gal jis, išgelbėjimui savo tar- nų biurokratų nesidrovėti ir baisias skerdynes žmonių vi- soj Maskolijoj pagindyti, tik klausimas, ar jos išduotų to- kius vaistus, kokių jis nori! Juk ir dabar tuli rando tar- nai, ne vienas vokios kilmės jenerolas Kaulbars siūdo tamsias minias ant apvieste- snių, bet jiems ne visur pa- siseka skerdynes pagindyti, matyt, kad ir menkai išma- nanti kaimiečiai ir vargšai nevisi nori būti biurokrati- jos įnagi-ais. Iki šiol sude- moralizuotiems rando tar- nams nieko — nesuprantan- čias, teip jau sude-moralizuo- tas minias pasisekė užsiun- dyti vien ant žydų, ir tai ne visur. Dideliuose miestuose vien Odesoj tą galėjo suren- gi prie pagalbos jeneralgu- bernatoriaus Kaulbarso „Ly- ga maskoliskios tautos“. Stengtasi tą padaryti visur, net Peterburge, Maskvoj, Rygoj, bet nepasisekė. Ma- tyt, kad ir dideliuose mie- stuose permažai yra sude-mo- ralizuotų niekšų, parsiđu- dančių rando tarnams, jiems paliepus galinčių skersti kad ir niekuom jiems nenusi- dėjus žmonis. Mažesniuose miestuose, žinoma, tokių yra daugiau, bet ir tokiuose mie- stuose ne vietiniai gyvento- jai skerdynes pradėjo, bet kareiviai ir policijos tarnai, su jais tik vėliau susidėjo vietiniai visokios veislės niek- šai. Argi ant to mažo niek- šų skaitliaus randas gali re- mties, ar gi su jų pagalba gali jis savo tamsius mieri- atiekti? Apie tai reikia abe- joti ir tą, be abejonės, žino ir Stolypin ir jo pagalbinin- jai, atvirai nedrįsta

svės draugus juodašimčių ar- mijos, tą jis pavadė „Lygai maskoliskios tautos“, bet kaip rinkimai dūmon parodė, Lyga labai mažą turi įtekimę net terp tamsių minių, jos klausio vien niekšai, koki už pinigus nesidrovėti ir savo tėvus užmušti. Tokius kitur valdžios gauda, sodina į ka- lėjimus, nuo niekšų stengia- si; apsaugoti draugiją, Ma- skolijoj gi rando tarnai, ne- turėdami kitokių padėtojų, iš niekšų pagalbos naudoja- si bet su jais, turbūt, savo mierių neatsieks, nužudys visame sviete dar tą truputį geros garbės, kokia dar liko, o su gera garbe nužudys ir krediti, be kurio nė jokiū būdu negali apsieiti.

Buvęs ministeris Temiriaz- zev, paklaustas užrubežinių laikraščių korespondentų, ką sulyg jo nuomonės, antroji duma turi daryti privertimui Stolypino nusilenkti prieš jo reikalavimus, atsakė, jog tam tikslui geriausiai būtų pradėti besidarbavimą nuo perkartinėjimo izdo ministe- rio dums užtvirtinimui paduoto biudžeto. Jeigu duma tik sumažys kreditą policijos, kariumenės, paties Stolypino reikalams išskaitytą, jis tuo- jaus pasirodys nuolankesniu duma.

Kad Temiriazev pataikė į tikrai skaudamą vietą, ge- riausiai parodė Stolypino po- litiką remianti laikraščiai. Jie prieš tokią rodą pakėlė protestą, kadangi toks dar- bas, sulyg jų nuomonės, bu- tų priešingu pamatinėms Maskolijos tiesoms.

Be tas pamatinės tiesas, gynamui savo reikalų, apdir- bo juk ne žmonių rinkti at- stovai, tik caro tarnai biuro- kratai. Jeigu visokias tie- sas duma turi užtvirtinti, tai ji turi užtvirtinti ir biurokra- tų ismielytas pamatinės tie- sas, iš jų išvesti viską, kas nesutinka su žmonių norais ir reikalais. Ne žmonės yra biurokratų tarnais bet atbu- lai, nes žmonės užlaiko biu- tokratas, todėl jie žmonėms, o ne savo luomai turi tar- nauti.

Londono laikraščiai pagar- sino iš Peterburgo gautas zi- nias, buk Stolypin prisakė policijos perdėtiniui prižiū- rėti gerai apsigalios partijų suvaziavusius atstovus, ne- duoti jiems rengti susirinki- mų. Reikalui užėjus, polici- ja galinti areštuoti ir dums atstovus. Tokia tai mat ne- paliečiamybę ypatos žmonių rinktų atstovų! Teip ilgai trauktiesi negali. Iki šiol, rods, ir opozicijos partijų at- stovai gana kantriai užsila- dančių rando tarnams, jiems paliepus galinčių skersti kad ir niekuom jiems nenusi- dėjus žmonis. Mažesniuose miestuose, žinoma, tokių yra daugiau, bet ir tokiuose mie- stuose ne vietiniai gyvento- jai skerdynes pradėjo, bet kareiviai ir policijos tarnai, su jais tik vėliau susidėjo vietiniai visokios veislės niek- šai. Argi ant to mažo niek- šų skaitliaus randas gali re- mties, ar gi su jų pagalba gali jis savo tamsius mieri- atiekti? Apie tai reikia abe- joti ir tą, be abejonės, žino ir Stolypin ir jo pagalbinin- jai, atvirai nedrįsta

rai, kad atsitiko ne laike du- mos susirinkimų. Bavo ma- noma, kad randas tokiu ne- doru būdu bandė sumažinti opoziciją. Techniška komi- sija vienok rado, kad salės lubos griuvo todėl, kad pat- rumas nebuvo prižiūrimas, nebuvo atlikta nė jokių pa- taisymų nuo rumo pastaty- mo, taigi nuo Katarinos II viešpatavimo laikų. Balkiai buvo supuvę, iš supuvusio medžio išlindo viny.

19 d. kovo duma turėjo su- sirinkimą, bet ne Tauridos rume, tik ruimuose viešpa- tystės rodos. Kadangi vie- špatystės rodos susirinkimai atsibuvo miesto viduryj, tai randas su nenoru daleido ten dūmai laikyti susirinkimus. Naujoje vietoj duma taip il- gai laikys savo susirinkimus, kol nebus pataisytas Tauri- dos rumas. Maskolijoj du- ma gavo telegramą su pasvei- kinimu ir linkėjimais nuo jauno Persijos parlamento.

„Mēs visi kovojuame už laisvę, mēs visi esame brolii“, sako persai ir drąsina maskolius.

Nors duma ir nutarė rei- kalauti paliosavimo politi- skųjų nusidėjėlių, bet jie dar vis sėdi kalėjimuose. Karės lauko teismai po seno- vei siūnčia ant kartuvių lai- svės reikalaujančius. Vien Kijeve panaikino karės lau- ko stovį, kitur dar vis siūna kvaili caro oficeriai ir tar- nai.

Juodašimčių organizacija Elizabetgrade parengė žydų skerdynes. Kiek čia žmonių prauzo, dar tikrai nežinia. Odesoj, dėl žydų ir intelligen- tijos skerdynių, iškišo net svetimų kraštų konsulai. Dėl to iškišimo, kaip girdė- ti, skerdynių rengėjas, jener- olas Kaulbars, kadangi ne- moka tvarką užlaikyti, bus ant galo nuo vietos pašalin- tas. Jam prasišalinus, gal pasibaigs ir žmonių skerdy- nės.

Vidurinė ir pietinė Ame- rika.

Kaip dabar pasirodo, tik- kra priežastis karės terp vi- durinės Amerikos republikų Honduras ir Nicaragua buvo mulas. Mat mulą vienas Nicaragua vadovas, Juan Rocha, išvedė iš tvarto Hon- duraso fermerio Salguda. Kadangi susirašinėjamai bu- vo nevaisingi, tai užgimė ka- rė, kuri jau ne vieną šimtą žmonių gyvasčių kaštavo ir dar nežinia, kiek kaštuos.

Iš atėjusių į Washingtoną telegramų matyt, jog Nica- raguos kariškas laivas bom- bardavo Honduraso miestą Trugillo ir išlipę ant kranto žemės kareiviai paėmė mi- kietį miestą. Pergalėtojams pateko viena kanuolė, tulas skaitlius karabinių ir amu- nicija.

Atėjusios iš Nicaraguos į Panamą telegramos praneša, jog vidurinės Amerikos re- publika San Salvador jau įsikišo į karę, stodo ji Hon- duraso pusėj, su kuriuom už- mezgė ryšį. 2500 San Salva- doro kareivių 10 d. kovo išli- do ant kranto Amapuloy ir ant rytojaus ištraukė miesto Choluctea link, kurį ir pa- ėmė. Vadovu tos kariume- nės yra jenerolas Jose Dolo- res Presa.

Sulyg kitos telegramos, Honduraso jenerolas Bonilla paėmė vedimą vienos kariu-

menės dalies ir su ja įsiveržė į Nicaraguą ir užėmė miestą Segovia. Nicaraguoj, kaip užtikrina telegramos siuntė- jai, užgimė revoliucija prieš prezidentą Zelaya, kuris su kariuomene įsiveržė į Hondu- ras.

Gal į karę bus įtraukta ir trečioji vidurinės Amerikos respublika Guatemala. Iki šiol ji dar laikosi neutrali- skai, į karę nesikiša, bet traukia ją tai viena, tai kita karliaujanti respublika.

Suvenytos Valstijos į vi- durinės Amerikos pakrantes išsiuntė savo kariškus lai- vus.

Užgimė vėl revoliucija ir pietinės Amerikos republikoj Columbijoj. Bet kaip ji ei- na, dar žinių nėra.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Vyriausias karės teismas užtvirtino 8 d. vasario Vil- niaus karės apskričio teismo nusprendimą, pagal kurio miestietis Milakovskis bau- dziamas mirtim už ginkluotą pasipriešinimą policijai, no- rėjusiai jį suimti.

Vilniaus karės teismas 9 ir 10 d. vasario nagrinėjo Se- napylyje bylą valstiečių Vin- co Viensodorsko (29 m.) ir Baltrano Pavadžio (28 m.), apkaltintųjų tam, kad 1906 m., 29 d. liepos, drange su kitais pasisilėpusiais 4 žmonė- mis, užpuolė ant namų val- stiečių Delkų, Deivoniškių kaimo, Kalvarijos pav.; na- mus sudėgino, šaviais iš re- volverio užmušė Adolfą Del- kų, brolių gi jo Joną Delkų sužeidė. Užpuolimo prieža- stis buvo kerštas už tą, kad Ad. Delkus padėjo dragu- nams surasti savo tėvo užmu- šėjus. Teismas nusprendė abu apkaltintuosius pakarti.

Apgynejas, adv. Trachov- skis, padavė kasacijos skun- dą. Vilniaus teismo rumai, pris. posėdininkams daly- vaujant, 10 ir 11 d. išnagri- nėjo bylą, kurioje Vilniaus pav., Meišogalos valsčiaus valstiečiai Strujus, Druša, Geibo, Jurevičius, Drozdov- skis, Zapolskis ir Doveiko kaltinami už tą, kad priklausydami draugijai, kurios tik- slas numesti dabartinę val- diją, jie lapkričio ir gruodžio mėn. Meišogalos miestelyje uždengė monopolį, platino atsišaukimus lietuvų ir len- kų kalbose, kalbėjo kalbas šaukiančias neklusyti val- džios, prašalino iš mokyklos mokytoją ir dar visokius žmonių nutarimus; Jurevi- čius gi buvo dar kaltinamas caro garbės įžeidimu.

Rumai pasmerkė Jurevičių kalėjimui prie policijos vi- nam mėnesiui, visus gi kitus išteisino. Apkaltintuosius gynė pris. adv. Wroblewski ir pris. adv. pagalbininkas Wysocki.

12 d. vasario, Vilniaus ka- rės teismas, išnagrindęs Mik. Rogalio ir Jono Wrotnowskio bylą, pasmerkė kiekvieną 10 metų katogon. Abu buvo apkaltinti užpuolime ant kareivių, vedusių kalinius.

Tą pačią dieną Vilniaus teismo rumai, be pris. posė- dininkų dalyvavimo, nagri- nėjo 2 politikos vlas:

1) Mokytoją Bosvieve-

rovą apkaltino už slėpimą soc.-dem. partijos atsišauki- mų. Pasmerkė 6 mėnes. tvirtumon, užskaitant 4 mė- nes., kuriuos jis jau persė- dėjo kalėjime iki teismo.

2) Audėjo M. Kalamzo (18 m.) apkaltinto atsišaukimų slėpime. Pasmerkė 4 mėn. kalėjimui, bet jis jau 4 mėn. iki teismo buvo sėdėjęs ka- lėjime ir todėl dabar jau pa- leistas.

Karės teismas, vasario 8 d., nagrinėjo Vilniuje kareivio Chaimo Kopelavičiaus (28 m.) bylą. Kapelavičius kal- tinamas tame, buk jis 23 d. spalio, kalbėdamas ligonbu- tyje su kitais to pulko karei- viais, kurstė neklausyti val- džios, nešaudyti į valstiečius, ir kalbėdamas, buk įžeidęs caro garbę. Teismas pripa- žino jį kaltu tikrai caro gar- bės įžeidimu ir pasmerkė vie- niems metams kareivių ka- lėjimui. Gynė jį advokatas Zmačinskis.

Vilniaus teismo rumai, pris. posėdininkams dalyvau- jant, vasario 8 d. nagrinėjo Peterburgo technikos moky- klos mokinio Simono Grode- lio bylą. Grodelis kaltina- mas už tą, kad Liepos mėn. pr. metų, kalbėjęs valstie- čiams, kad pirmoji duma bu- vo išvaikyta delto, kad rei- kalavo visų žmonių tiesų su- lyginimo, kurstė valstiečius prieš turtinguosius, įžeidė caro garbę. Rumai S. Gro- delį išteisino. Gynė pr. ad. J. Vileišis.

Vasario 9 d. policija pada- rė kratą chemiko techniško- sios mokyklos mokinio K. Baderio bute, kame susirin- ko 20 jaunųjų žmonių. Kon- fiskuotos kečios nelegališkos knygos ir visi suimti.

Vasario 8 d. Vilniaus tei- smo rumai nagrinėjo valstie- čių Buklariavičiaus, Grigo- ravičiaus ir Savickio bylą. Pagal apkaltinimo akto, visi 3 kurstė Ašmėnos pav. valstiečius nemokėti žemės mokesčių. Šitoje byloje bu- vo užklausta 11 liudytojų, iš kurių seniūnas tvirtino, kad apkaltintieji kurstė uždary- ti mokyklą ir atsišaukti nuo žemės mokesčių; visi kiti nu- rodė, kad apkaltintieji bu- tokių, kurie neturi teisės da- mi tiesos, kadangi nesikaitė įgaliojais, kitų pa- rodymų nepatvirtino.

Rumai nusprendė visus iš- teisinti. Gynė pris. advok. Wroblewski.

Tuli Vilniaus rinkėjai pa- davė Vilniaus gubernatoriui pasiūsty dūmon skundą, ku- riame nurodė visą eilę di- džiausių neteisėsumų, pada- rptų kaip sąrašų susistatymų, teip pačiuose rinkimuose. Rinkėjai prašo paskirti ant- rus rinkimus.

Ketverge, 15 d. vasario, gubernijos komisija peržiū- rės kaip-kurių draugijų ir sąjungų įstatymus, terp jų: lietuvių apšvietos draugijos „Vilniaus Aušra“ ir lietuvių mokslo mylėtojų draugijos įstatymus.

„V.Z.“

„Kur. Lit. paduoda skai- tlines administratyvškai iš- tremtųjų išlaurės gubernijas: iš Vilniaus išstremta 112 žmo- nių, iš Kauno 14, iš Minsko 88, iš Bobruisko 12.

Pastaruoju laiku vidaus dalykų ministerija gauna iš atskirų ypatų reikalavimus

sugrąžinti katalikams bažny- čias, kurias valdžia buvo atė- mus ir pavertusi į savąias. Terp kitų prašymų, nemažai yra, iš Vilniaus gubernijos gyventojų. Tie prašymai iš- šaukė pravoslavų dvasiškijs protestą.

Šitame klausime vidaus da- lykų ministerija kreipėsi į ministerių tarybą, prašyda- ma paaiskinti, kokiuose at- sitikimuose turi būti grąžina- mos bažnyčios ir kas turi iš- rišti nesusipratimus, kilusius tarp vidaus dalykų ministeri- jos ir užinteresuotos tame da- lyke dvasiškijs.

Rusų laikraštyje „Rieč“, N 249, randame žinias apie al- gų Vilniaus general-guberna- toriaus. Algos jis gauna per metus 23 tukstančius 40 rub., nepaprastosioms išlaidoms — 20 tukstančių, kanceliarijos užlaikymui — 38 tukstąčius 110 rub.50 kap., priedų kan- celiarijos užlaikymui — 5 tuk- stančius, tardomosios prie kanceliarijos komisijos užlai- kymui — 1 tukstantį 100 r., pašalpoms — 2 tukstančiu 852 rub., general-guberna- toriaus rumų užlaikymui — 7 tukstančius 219 rub. Išvi- so gauna 97 tukstančius 271 rub. ir 50 kap. Prie to da reikia pridėti, kad Vilniaus general-gubernatorių turi uždyką gyvenimą, gauna pelno iš „Zakreto“ dvaro ir miesto parko. Minėtoji tar- domoji komisija jau daugiau 25 metų kaip nebegyvuoją, o pinigai jai vistiek eina! Be to da, nuo 1866 metų kas- metai pavedama general gu- bernatoriui po 5 tukstančius gabenimui į Lietuvą rusų valstiečių; tokiu būdu išviso tam tikslui jau yra išleista 222 tukstančiai rublių.

„Sieviero Zapadn. Golas“ praneša girdėjęs, kad visi Vilniaus rinkimai bus apskų- sti senatam, paskui gi Valsty- bės Dūmon. Visi neteisini- gūmai buvo padaryti miesto valdybos tarnaujančių, no- rinčių praveisti miesto gal- vą Wendawski, kurio pareiga buvo prižiūrėti, kad tarnau- jančių veikimai būtų teisini- gi. Terp kitų neteisėsumų galima pažymėti, kad rinkėjų sąrašuose buvo įrašyta daug tokių, kurie neturi teisės da- lyvauti rinkimuose, arba to- kių, kurių visiškai nėra ir be to dar daugybė visokių for- maliskųjų paklydimų.

„Kur. Lit.“ paduoda sta- tistiką politiskųjų ir krimi- nališkųjų kalinių skaičiaus Vilniaus gubernijoje.

1903 metais politiskųjų ka- linių buvo Vilniaus geberni- joj 135 žmonės; 1904 m. — 187 žm., 1905 m. — 1803 žm., 1906 gi metais daugiau kaip 2000 žmonių.

Kriminaliskųjų kalinių, suimtųjų už paprastas va- gystes buvo 1903 metais vi- soje gubernijoje 2452 žmogų; 1904 m. tokių prasikaltėlių buvo tikrai 1881 žm., 1905 m. — 1620 žm. Už plėšimą kalėjime sėdėjo 1903 m. — 146 žm., 1905 m. — 158 žm., 1906 m. — 250 žm. Tokiu būdu paprasta vagystė eina mažyn, plėšimai gi didyn.

(Iš „V.Z.“)

Vilnius siūnčia nuo miesto vieną atstovą į dūmą. Visas miestas padalintas į 8 sky- rių, kuriuose renkama 80 rinkėjų. Karščiausia kova eis tarp krikščionių-atžagų,

reivių (kadetų) ir socialde- mokratų. Pirmieji stato žinomą buržuų Wenslawski, antrieji — garsų advokatą Gruzenbergą, tretieji da ne- pažymėję savo kandidato. Bundas vis da nenustoja kal- bėjęs apie susidėjimą su zy- dais-pirmeiviais; užtai L. S. D. P. jiems pranešė, kad tik- tai tuomet bendrai su juo savo kandidatus statys, jei jis nesusijungs su žydais- buržuais, kad ir pirmieviais. Daugiausia vilties turi žydai- pirmieviai, kad ir bundiečiai neitų su jais išvien. L. S. D. P. dėl to nori skyrium statyt savo kandidatus, kad ir bundiečiai susijungtų su žydais-pirmeiviais, kad tokiu būdu suskaldyt krikščionių balsus ir varyt savo agitaci- ją.

— 22 sausio buvo didžiau- sio Vilniaus skyriaus — ket- virtho — priešrinkamasis su- sirinkimas. Daugiau-ja me gyvena krikščionis. Su- sirinkę buvo apie pasantro tukstančio žmonių, išsklausę L. S. D. P. ir R. S. D. D. P. kalbėtojų kalbas, visi sutiko paduoti savo balsą už darbi- ninkų partijų kandidatus. Reikia da pažymėti tai, kad per susirinkimus Vilnių val- džios tarnai uždraudžia ki- tokią kalbą vartot, kaip tik rusų.

Iš Gardino.

12 sausio čia atsitiko toks dalykas, kuris sujudino visą Gardiną ir labai išgąsdino policiją. Kiek pasisekė pa- tirti, vyresnysis kalėjimo sar- gas Kachanskis sumušė ir norėjo sugėdinti dvi politikos prasikaltėli-moteri. Už kelių dienų jis gavo mieste nuo dviejų anarchistų į pilv kul- ką. Pasovę sargą, jie pasi- leido bėgt, bet vienas iš jų buvo suturėtas vieno polici- sto, zandaro ir kareivio. Su- čiupę jį, jie pradėjo mušti; policistas, kaip sako, mušęs jį per galvą. Matydami tai, susirinkę aplinkui žmonės, labai pasipiktino; vienas iš jų pasakė: „nustokit mušti, o jei ne, — tai šausim“, ir tikrai, neužilgo pradėjo šaudyti: policistas gavo 3 kulkas į pečius, žandaras ir kareivis — į ranką. Areštuotasis pa- bėgo. Antras, šovusysis į kalėjimo sargą, pasislėpė vie- nam name. Policistai norėjo ten jį paimt, bet jis sužeidė vyresnįjį policistą, ir tas tuojaus numirė. Atvažiuo gubernatorių, surinko da- daugiau policijos ir zandarų. Eidamas visų užpakalyj, gu- bernatorių veda policistus paimt tą „buntaukį“, bet vos tik pasirodė ant slenk- čio policija, tuoj pasislėpu- sysis pradėjo šaudyti ir vienas policistas ant vietos pakri- to. Gubernatorių ir polici- ja pabėgo. Tuojaus buvo pašaukti kareiviai ir kazokai. Telegramose skelbiama, kad pirma liepta buvo išsikrau- styti iš tų namų visiems gy- ventojams, o paskui imta į juos šaudyti, bet tai neteisy- bė. Šaudė kokias 2—3 va- landas. Pasislėpusysis ten teip pat šaudė, bet, paga- liaus jam patronų pritruko, ir jis paskutiniu patį nusišo- vė. Bet „drąsiejie“ kazokai da vis bijojo eit ir vis da te- bėšaudė. Ant galo įėjo bi- bent ant negyvo savo piktū- mo išliejo: pradėjo jį spar- dyt, spiaudyt, šaudyt; atsir-

do dargi tokių gudragalvių, kurie norėjo priristi jį prie rogių ir pervilkti per visas gatves, bet pasiūlyto teip daryt. Užtai gerai išliejo policija savo pyktį ant 4 areštuotųjų to namo gyventojų, kur buvo minėtasis anarchistas pasislėpęs: nuvedė jį policijos nuovadą, juos tuoj pradėjo žvėriškai mušt, kolkai ėmė nagaikoms tašyti ir vienom iš sumuštųjų išmušė akį; per 24 valandas tam darbininkui nedavė nė valgyt, nė gerti.

Iš Žagarės, Šiaulių pav.

Pagyvenęs kiek ir geriau apsidairęs savo naujojoje vietoje, kvartaliniui ėmėsi naikinti „revoliuciją“. Pirmomis gruodžio mėnesio dienomis iškretė Mitrevičių; nors nieko nerado, bet suėmė sunų Teodorą už tai tik, kad jo brolis atsižymėjęs apylenkė, kaip loaisvės kovotojas. Kalbino jį paskui už kokias ten proklamacijas, ir gubernatorių administratyvškai nubaudė jį 3 mėnesiais kalėjimo. Praslinkus kuriam laikui, visa ta juodoji armija, judėjus Kazdailos vedama, atsigrūdo pas Kvedarus. Apstatę sargyba namus, norėjo paimti sunų Antaną, kuris buvo žinomas jiems, kaip agitatorius. Seniai jau jis buvo gaudomas, bet laimė jį saugojo, ir šį kartą jį išsaugojo: Antanas išspruko iš jų nagų, nežuriutį į sargybą, dabojusį namus. Jieskojo da paskui jo po miestą, bet ir tai be pasekmų.

Po tos ekspedicijos buvo padaryta maža pertrauka, tik ne ilgą. Odos fabriko darbininkai padavė, surašę, valdybai savo reikalavimus ir pasisakė streikuoti, jeigu jie nebūsių išpildyti. Valdyba davė žinią kvartalinui, kad pabrūkė „valstas“. Tačiau, kaip bematant, pribuvo su savo narsiąja gvardija „sukilėlių“ ramyti, suėmė vieną darbininką, kaip streiko vadovą ir nugabeno į Šiaulius. Paskui, sužinojęs, kad reikalavimus parašęs kokis ten A. Nainis, (siuvėjas), norėjo suminti ir tik nesurado namie. Šventės gyventojas.

Iš Kupiškio, Ukmergės pav.

Kupiškio uriadninkui miestelyje jau nebėra darbo, nes čia visus darbus atlieka neseniai perkraustęs iš Raguvos pristovas su sargybūnais. Dėl to uriadninkas su savo uoluoju pagalbininku Tonka važinėja po sodžius „tvarkos“ prižiūrėti. Tonka yra lietuvis, turi Kupiškį namus; pas jį uriadninkas samdosi butą.

Važinėdami jiedu po sodžius, klausinėja, ar kas nežino socializmo, ką žmonės kalba, ar neturi kas šautuvų ar revolverių ir tt., žodžiu, labai darbštus uriadninkas, bet daug darbštesnis Tonka: pas ką užvažiuoja, tai uriadninkas kalbasi su namų šeimininku, o Tonka tuo tarpu apžiūri visas kertes, ar nerasko priesingo. Radęs kokį laikraštį ar knygutę, konfiskuoja. Bet turi širdį ir jie; susimylė ir sugrąžina konfiskuotąjį daiktą, ypač kaip tik pamato baltosios butelį, ar kokį rublį. Kartais ir nieko neradę, pareikalauja degtinės ar pietų parengti. Prieš Kalėdas įsisapnavo jiems, kad esą šautuvus pas vieną mažąžemį Š. Atvažinėję, šautuvo nerado, bet vis tik patį Š. suėmė ir varė į namų. Išvarydami, paliepė pasakyti sudėv patinai ir vaikams, nes, girdi, penkerius metus nesimatysite. Žmogelis neturtingas buvo, bet vistiek davė 15 rubl. ir miela-

širdingi „ponai“, pasikakinę tuo, palinosavo jį. Visiems išsėdė tie valdžios atstovai, bet retas kuris susipranta, jiems atvažiuavus, duris parodė. Kiti kalba, kad gerai būtų jiems kelių parodžius pas Abraomą ar bent pietus išskolus, kad ilgai būtų sotūs. Jonas Raugailus. (Iš „Skardo“).

Iš Alantos, Vilkmurgės paviato.

Čionai atsibuvo rinkimai naujo viršaičio; rinkimai traukėsi tris dienas. 13 d. sausio susirinko vibornieji; atsirado du draugu starynos, kurie meldė vibornus palikti tą patį staršingą, davė vibornams degtinės ir paleido nieko nepadarę. 27 d. sausio susirinkimui atėjo vibornieji, bet tą dieną susirinko permalkai, tai negalima buvo rinkti. Vėl tie draugai teip pavaišino vibornus, kad tie negalėjo pėsti eiti namon. Staršino pasamdė vežimus ir parvežė visus namon. Bet vis negalas, staršiniai kinkos dreba, iškaščių daug, o vis nepabaigta. Ant galo 30 d. sausio surinko vibornus ir pradėjo rinkti. Vieni šaukia, kad tas pats liktų, kiti kad to nereikia, bet degtinė ir geri draugai viską pergalejo. Dagilis.

Policijos ir juodašimčių darbai.

Iš Senapilės. Da „Naujosios Gadynės“ N 26 buvo rašyta, kad Senapilėje „valdžia rengia kruvinus pietus“. Dabar jau tai išsipildė. Praeitą savaitę atvažiuo Senapilės Vilniaus karo apskrįčio teismas politikos biolų ngrinšti. Nagrinėjo Kolodziejskio, Kasakačio ir Junkevičiaus, Pavadžio Baltraus ir Vebzdauko Vinco bylas.

1 Kolodziejskį kaltino už dalyvavimą pasikėsinime ant paviato sargybinių gyvybės, peršautos jam tapo kelinės. Kolodziejskį suėmė tik ant rytojaus jo bute. Nuo liepos 26 dienos jis sėdėjo kalėjime, ir dabar teismas jį išteisino.

2 Kasakačių, Juknevičių kaltina už tai, kad jie, susitaisę į burį, pernai, reakcijai užėjus, užpuolė Gudelių (Senapilės pav.) Glaubičių, įtariamą šnipą ir išdaviką, — keliomis brauningo kulkomis jis buvo sužeistas. Glaubičius sugijo. Kelioms dienoms praslinkus, policija Prienose suėmė tris įtariamus vyrus. Vieną iš jų — Šalną, sargybinius nušovė, kitus du — Kasakačių ir Juknevičių paėmė. Policija spėjo, kad juodu ir buvo užpuolę ant Glaubičiaus. Smarkiai juos sumušė, ir Kasakačis (taip parodyta apkaltinamajame akte) prisipažinęs, kad dalyvavo užpuolime ant Glaubičiaus. Kasakačis dar nepilnametis, tai jam teismas davė tik 6 metus kalėjimo, o antrajam — 8 metus katorgos.

3 Pavadžio ir Vebzdauko teismas tęsėsi net dvi dieni; buvo pašaukta apie 35 liudininkai. Štai už ką jie buvo kaltinami: liepos mėn., kuopelė nepažįstamų vyrų atvyko pas Delkus (Kalvarijos pav.). Jau žiemą, už šnipinėjimą, buvo užmuštas senis Delkus. Sunus butinai norėjo surast tėvo užmušėjus, jo dinėjo su dragunais po kaimus, įdavinėjo žmones. Atkeršyti už tai ir apsilankė minėtoji kuopelė pas Delkus. Vieną iš Delkų užmušė ant vietos, o antras įlindo į kambarą. Negaledami iš ten jo iškrapštyt, tie vyrai padegė triobą. Tada jis išlindo iš kambaro ir leidos bėgt — jį pavijo ir pašovė, bet paskui

jis atsipeikėjo ir ligonbutį sugijo. Kiek laiko vėliau žemės ūkio vyresnysis, užklaustas tardytojo, pasakė jam, kad jis manęs, ar negalėjo padaryt to Vebzdaukas, Pavadis ir Vitkauckas Lukošius. Jie visi liko areštuoti. Vitkauckas pasėdėjo 4 mėn. ir liko paleistas, o kiti du iki šiol sėdėjo. 18 Pavadžio liudininkų vienbalsiai parodė, kad jis tą dieną buvo namie ir užsiėmė lauko darbu; tą patį parodė ir Vebzdauko liudininkai. Bet nieko negelbėjo — matyt, teismas nenorėjo palikt Senapilės be aukos: paklausė parodymų Delkų — brolio, sesers ir motinos ir nusprendė abu pakart. Nors buvo galima spėti, kad nebereikalo atvažiuo Senapilės karo teismas, bet niekas nesitikėjo, kad savo auka jis pasirinks Pavadžį ir Vebzdauką, kurie, anot visų gilaus persitikrinimo, nedalyvavo tame užmušime. Vebzdaukas jau yra vedęs. Per dvi dieni nusprendimas jau gali būti išpildytas. Advokatas žada paduoti kasaciją, bet general-gubernatorių gali ją visai sušalstyti. Tai mirties nusprendimas už keliolikos dienų prieš dūmos susirinkimą!

Iš Holytown, Škotijoj.

Per vestuves Vinco Jurksaičio su Marijona Storpričiute surinko svečių būrelis. Besilinksminant, atsirado užmanytojai paaukauti tautiakiems reikalams; nors atsirado ir priešrinkų, bet mes, nieko nepaisydami, varėm savo darbą ir sumetėm 10 šilingų 9 penus, kuriuos perduodam vietiniam Revol. Š. Kom. kasieriui Lapinskui. Skiriam tuos pinigus į dvi dalis: 5 šiling. 9 penus nukentėjusiems už laisvę kankiniams ir 5 šiling. revoliucionieriams Soc. Dem. partijos.

Reikia paminėti, kad čia, nykščiai lietuviai mažai atjaucia tėvynės reikalus. Iš buvusių vestuvėse svečių ne aukavo ne trečia dalis.

Matijuselis.

IŠ AMERIKOS.

Suimti vagiliai.

New York. Atkakus čia Hamburgo garlaivini „America“, muitininkai suareštavo du vyriškius, Arthurą Green ir Charlesą Bahrer. Buvo pas juos deimantų už 25000 dol. Abudu apkaltinti dalyvavime deimantų vagystėje Londone.

Butų tai ne milijonierio, bet darbininkų dovana.

New York. New Yorko laikraštis „Herald“ pagarsino, buvęs garsus Amerikos didžurtis Rockefeller ketina paaukauti 250 milijonų doliarų žmonių apšvietimo reikalams. Norėjo jis rengimui mokyklų Chinuose paaukauti 50 milijonų doliarų, bet pabugęs rugonių, pažadėjo, būvo atgal atsiėmė. Šito didžurtio pinigai vienok uždirbti su darbininkų skriauda, todėl ir dovana ta būtų ne jo bet darbininkų.

Tvanai.

Pittsburg, Pa. Šitose aplinkinėse užgimė tvanai. Užtvinę vandens nunešė vieną geležinkelio tiltą. Lokomatyva ir penki tavorinio traukio vagonai nupuolė į vandenį. Prie to 3 geležinkelio tarnai prigirė.

Zanesville, Ohio. 18 d. kovo šitose aplinkinėse siautė audra su debesų praplyšimu ir labai daug nuostolių pridarė.

Paskendo laivas.

Pittsburg, Pa. Paskendo čia velkantis garlaivys „Cruiser“. Prie to prigirė 5 įgulos ypatos, kitus žmones, pusiau sušalusius, išgelbėjo.

Puolimas akcijų.

New York. New Yorko beržė, rodėsi be matomos priežasties, nūpnolė visokios amerikoniškų kompanijų akcijų, labiausiai nupuolė geležinkelio akcijos. Iš to pasinaudojo tūli beržės makleriai, kurie gal pats tą puolimą akcijų ir pagimdė: jie pirkto akcijas už pigesnę kainą. Chicago's makleris Walker į vieną valandą uždirbo su viršum milijoną dol.

Pakviesęs sunus.

Huncock, Mich. 23 metų Johnas Humill, su pagaliu užmušė savo 68 metų motiną ir paskui dar su peiliu ją nužudė. Atlikęs savo darbą, užsikūrė cigarą ir išėjo pasivaikščioti. Aišku, kad jis buvo ne pilno proto. Jis liko jau suareštuotas.

Gaisrai.

Pittsburg, Pa. Sudegė čia įtaisos Steel and Iron Co. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Bridgeport, Ohio. Sudegė čia įtaisos Scott Lumber Co. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

New Martinsville, W. Va. Sudegė čia įtaisos New Martinsville Glas Co. ir kelios kaimyniškos triobos. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150000 dol. Gesinant gaisrą, keli ugnagesiai liko si gana sunkiai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelio.

Meadville, Pa. Išoko netoli nuo čia iš rėlių Erie geležinkelio traukis. Prie to du traukio tarnai likosi užmušti.

IŠ DARBO LAUKO.

LOUISVILLE, KY. Streikuojanti gatvinių karų tarnai susitaikė su kompanija: sulyg naujo sutarimo: naujai priimti gaus po 20c., vietoj 18c., tarnaujanti metus gaus po 22c., už darbą virš paprasto laiko 25c. už val.

WASHINGTON, D. C. Firth Sterling Steel Co. perkėlė čia iš McKeesport savo dirbtuves ir naujoje vietoje jau prasidėjo darbai.

MARTINS FERRY, OHIO. Whitaker-Glassnerio geležies dirbtuvėse prasidės darbai tik balandžio mėnesį.

NEW ORLEANS, LA. Buvęs čia sustraikavę telegrafistai Postal Telegraph Co., bet išpildžius kompanijai jų reikalavimus, straišas pasibaigė.

Pittsburg, Pa. Dėl tvanų daugelyje dirbtuvų pasiliovė darbai, per tai apie 150-000 darbininkų atsirado be darbo.

CHICAGO, ILL. Darbininkai „International Boilermaker and Shipbuilders“ unionijos pakėlė streiką. Jie matė nori tuom padėti pirma sustreikavusiems Clevelande savo sandraugams. Nutarė streikuoti ir Katilų dirbėjai.

Pittsburg, Pa. Zug & Co. perkėlė iš čia savo dirbtuves į Fere Oaks, Pa. Patilps jose 2000 darbininkų.

CANONSBURG, Pa. Čia, nykščiose geležies dirbtuvėse darbai eina gerai; darbo užtekis ilgesniam laikui.

MARRISBURG, ONT. Čia, nykščiose blėtos dirbtuvėse darbai prasidės gegužio mėnesį.

WASHINGTON, Pa. Streikuoją čia darbininkai McClure geležies dirbtuvėse.

MUNCIE, IND. Darbai čia, nykščiose geležies dirbtuvėse eina prastai ir nėra vilties, kad greitai pasigerintų.

ELKINS, W. VA. Elkins Coal & Coke Co. visiems kalnakasiams pakėlė algas ant 10%.

SCOTTS DALE, Pa. Scottsdale Furnace Co. pakėlė algas savo darbininkams ant 15%.

CANONSBURG, Pa. Bus čia pastatytos dideles alaus leidyklos.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Worcester, Mass.

Čia nuo trijų su virš metų gyvenąja Lietuvį Ukėsų Kliubas, prie kurio priklausė su viršum 70 sanarių, tame yra dešimtis sanarių L. S. D. P. A. 40 kuopos. 17 vasario (kodėl žinia teip pavėlyta? Red.) buvo mėnesinis mitingas. Svarstant reikalus Kliubo, atstojto mūsų draugai socialistai ir reikalavo išmetimo iš Kliubo sanarių p. L., kuris, budams prieš socializmą, šmeizlia socialistus susirinkimuose, gaudino išmūšimu visų, vadino juos pleskiais ir kitokiais negražiais vardais. Bet reikalavimas mūsų draugų likos atmetas dėl to, kad p. L. yra senas sanarys ir visiems žinomas iš savo neramumo. Draugai socialistai ne pasitogėdino Kliubo nusprendimu, pasikalbėję tarp savęs, prašė daleist Kliubo ruimuose socialistų kuopai laikyti mitingus ir dainuoti už dyką. Ant to Kliubas pristojų, jeigu socialistai prisiraišys prie Kliubo. Bet ir tuom draugai ne pasiganėdino, atsisakė nuo Kliubo, apleidė svetainę, pasakė, kad daugiau čia ne bus. Nuėjo draugų kriaucių dirbtuvėse ir ten užėjo naują Kliubą, bet jame nėra dar nė stalų, nė kedžių. Bus dar daug išlaidų, kol viskas bus surengta.

Kliubo sanarys.

Iš Herrin, Ill.

Kaip kurios kasyklos dirba kasdien, kitos po 4—5 dienų sanvaitę. Jis kitur pripuvsiam nesunkų darbas rasti. Lietuviai pradeda laikraščius skaityti, ateina čia keli egzemplioriai „Lietuvos“, „Vienybės“, „Kovos“, „Vilties“, „Keleivio“ ir „Saulės“. Girtuoklystė ir muštybės pradėjo masintis; tik tamsunai laikraščių neskaityti retkarčiais viens kitam iš nosies sulą paleidžia. 24 diena vasario, Lietuvų Neprigulmingas Ukėsų Kliubas turėjo extra susirinkimą ir nutarė parengti balių antrą dieną Velykų ir dalyvinti paaunkauti revoliucijos naudai. Gal but parengė ir prakalbas sykiu, bet čia nėra kalbėtojų, o iš toli neparaunku partraukti. Tikimės vėliau ką nors geresnio nuveikti labui mūsų tėvynės Lietuvos ir mūsų pačių naudai.

Jurgis M—rys.

Iš New Britain, Conn.

Darbai eina čia gerai, kaip kur dirba ir naktimis, žinoma, uždarbiai toki kaip ir kiti.

Čia, nykščiai lietuviai turi naują rūpestį: norėtų jie gauti gerą kunigą, nes kun. Žebis nori apieisti New Britainą priešikiti i Hatfortą. A. B.

Iš Richmond, Va.

Šitose aplinkinėse didelė nelaimė pasiekė lietuvišką šeimyną Pranciškaus Mazio. Mazis gyvena čia su pačia Uršule ir dukrele. Buvo jis pasitrintis, dirbo prie stalių; paskui rengėsi pirkti farmą. Apžiūrėti ją išsirengė ant bicyklo. Sutikęs su farms savininku, davė ant rankos ir tamsoj grįžo namon. Važinodamas, susimusė su konstabelio vežimu ir sunkiai likosi sužeistas. Konstabelis jį suzeistą ant kelio paliko; rado tik ant rytojaus jau pusgyvį ir parvežė pas konstabelį, kur pašaukė daktarą, kuris tuojaus pradėjo operaciją. Atbėgo pati, išlaužė į vidų, bet rado jau savo vyrą negyvą. Iš rūpesčio gavo ji proto sumaišymą. Nuvežė ją į bepročių namus, o jos dukterį paėmė policija. Pėskui ją paėmė anglišką moteris ir augina. Motina gi bepročių namuose, su ja ne galima susikalbėti. Kiek iš kalbos galima suprasti, ji paeina iš Suvalkų g. nuo Starapolės; vyras gi paėjo iš Kauno gub., bet nežinia iš kur. Girdėjau, kad liko koki pinigai ir aukso žiedai.

Jonas Pinkauckas.

Iš Chicago, Ill.

Nedėlio, 10 d. kovo, atsiuvo ketvirta iš eilės „Aušros“ Dr-stės parengta prelekcija. Šią prelekciją „Apie fiziką“, skaitė p. L. Radziukynas, chemiko-technikas, baigęs mokslo Europoj. Klausytojų prisirinko gana daug, apie 90 ypatų, terp jų buvo ir apie 10 moterų.

Atidarius pirmąjį suširinkimą, pakvietė prelegentą užimti vietą. P. L. Radziukynas, užėmęs vietą, paaiškino, kas tai yra mokslas fizikos, privedė, kad visi mokslai rikišasi su mokslu fizikos, apart matematikos. Toliau pasakė, kad jis šiandien aiškys apie balsą ir telegrafiją. Tą, ką pažadėjo, išliko gerai atliko, ypač turėdamas da mažą telegrafo aparatą. Manau, kad buvę, visi gerai suprato veikmę telegrafo.

Paskui, kaip ir po kiekvienai prelekcijai, šio atviros diskusijos, arba žingėdesni ir nesuprasti išvadžijimai buvo užklaunami.

Jau matosi, kad žmonės pradėjo su panašiais dalykais apsipazinti. Pirmoj prelekcijoj buvo užklausta labai mažai, antroj daugiau, o darba da daugiau. Klausimus žmonės stato gana svarbius, lytinčius temą. Klausimų buvo gana daug ir prelegentas ant visų atsakė gana aiškiai.

Smagu ir naudinga buti ant panašių prelekcijų, kur yra susirinkęs būrelis, teip sakant, jau maž-daug susipratusių inteligentiškesnių ypatų. Žmonės gražiai užsilaiko laike prelekcijų.

Artinasi da viena prelekcija, kuri bus 24 d. kovo, 1907 m., 6 val. vakare, Freiheit Turner Hall, 3417—3421 So. Halsted st. Šią prelekciją skaitys moteris, p. A. K. G. Tema „Apie pavergimą moterį“. Tas klausymas da šiki šiol labai mažai buvo gvildomas, o, beabejonės, jis turi ne mažą svarbą draugijai, nes juk moterys yra mūsų motinomis, ir labai daug prieguli nuo jų auklėjimas kudičių, o pavergtos moteris, būdamas po letena šio surėdymo, da prislėgtos vyrų, auklėja savo kudukius teip, kaip jų nuslopintas protas nurodo.

Jau laikas mūsų moterims griebtis markiau atgavimo savo tigrų. Vyrų jau gana

tolokai nutengė. Taigi moterys, ir jus neatsilikit nuo vyrų, kreipkitės prie tos aus-tančios, seniai laukiamos laisvės.

Gal but, daugumas žmonių iš dabartinio surėdymo užganėdinti, tiems labai nemaloni bus ta ateinanti permaina. Bet mums, vargo prispaustiems, bus ji maloni ir mės jos laukiamė, rankas ištiesę. Be abejonės, ateina ta valanda, kada viskas kitaip bus. Bus visi sotūs, nevaliosis ant gatvių vargėdinių, neverks alkani kudičiai, prašydami duonos, neliesis nekaltas kraujas, neįvyks meilė, lygybė, ir brolytė. Daugumas gal but pasakys, kad tai svajonė. Tas tik pasakys teip, kuris yra prisigėręs apgavingos buržuazinės dvasios.

Taigi, ant šios prelekcijos bus gvildoma apie verguvgę, ypač verguvgę moterų. Prijaucianti išsilinuosavimui moterų malonėkite atsilaukyti ant prelekcijos. Įžanga 10c. A. Zimontas, sekr.

Iš Montreal, Canada.

Apšidžiaugėm gavę kunigų Šlamą, bet džiaugėmės tik trumpą laiką: mūsų kunigas, pabuvęs pusantro mėnesio, išvažiavo, turbūt, pasiūlyto vargo, be kurio apsieiti negalima rengiant naują parapiją. Kadangi iš pradžių ir pinigiskas stovis paprastai ne geriausias. Gaillimės, kad jis išvažiavo, nes jis, ne teip kaip kiti kunigai, atidavė vedimą pinigų reikalų parapijoms, pinigų surinktus bannyčioje laike dievmaldystų pavadė mums, į parapijos turtus jis visai neikišo savo rankų. Ar gausime kada kitą kunigą, ir jei gausime, tai ar galėsime prie jo patį valdyti mūsų pinigų, tai klausimai, kurie užima dabar mus visus. Man rodos, kad greičiaus neturėsime to, ką turėjome prie šito kunigo. Gaillimės, kad jis teip greitai mus apleidė, ir tai dar juo labiau, kad ir nuo laikraščio škaitymo netik nė draudė, bet, kiek galėdamas, ragino.

A. Berzas.

Iš Rumford Falls, Me.

Darbai eina gerai. Iš kitur pribuvusiam darbas ne sunku gauti. Grinorių nuolatai pribuvo ir visi darbus gauna.

Lietuvių yra čia apie 50 šeimynų ir apie 200 pavienių. Turime 4 lietuviškus Kliubus. Kliubuose bižnis eina gerai, ypač „Saulės“ Kliube todėl, kad žydėlis yra sekretoriu.

Merginų yra apie 3 tuzinai. Po velykų bus vestuvių. Viena pora nelaukė nė velykų, apsidėdė gavenioj (tame nieko ypatiško nėra, kitur toki atsitikimai būva tankiai ir niekam tas ne kenkia. Red.).

P. Samiška.

Iš Brooklyn, N. Y.

Nr. 10 „Lietuvos“ patilpo korespondencija Ch. K. iš Montrealo, Canada, jog ten, pradžioj pereito vasario, būk iš Lietuvos atkako kunigas (pravarės korespondentas ne paminėjo) ir apėmė lietuviškai-lenkišką parapiją. Kiek žinoma iš privatiškų laišku, yra tai ta pati ypatė, kuri neseniai atkako i Brooklyną, buk iš Anglijos ir pasiūdinavo savę „Boly Vytas“ su partneriu „Alexius Menchikovu“ uždėjo didelę krautuvgę po vardu „Universal Mercantile Association“ pardavinėjimo: muzikališkų instrumentų, rašomų mašinų, laikrodžių ir tt. visokių knygų ir tt.

ir spausdavę, atlikdavo viso-
tino druskos darbus, ke-
tino išleisti laikraštį „Pasau-
lį“ ir pirmąjį prenumera-
tą, bet laikraščio ne išleido.
Pardavinėjo akcijas, kurių
daug Brooklyn ir New Yor-
ko lietuviai pirkė; kas už
\$1.00, kas už \$5.00, arba
\$10.00, o kiti ir už \$100.00 ir
už daugiau. Biznis ėjo ge-
rai; vieni pirkdavo tavorus,
kiti prisidėjo prie biznio,
pirkė akcijas“!

Po kokiame laikui atkako iš
Chicago detektyvai ir su-
arestavo Alexį Menchikovą
(tie dalykai jau seniai žino-
mi, Red.). Pasirodė, kad tai
buvo A. A. Jocius, kuris ir yra
kalėjime, Chicago, Ill. Jo
partneris, Bolys Vytautas
teigė prapuolet tuojais iš
Brooklyn. Išsiaiškino, kad
tai buvo kunigas Šlamas, ku-
ris dabar apėmė parapiją
Montreal, Canadoj. (Kaip ma-
tyt iš korespondencijos iš
Montreal šitame „Lietuvos“
numeryje, jau jis ir iš ten
prasiskolino nežinia kur.
Red.).

Akcijonierius.

Slusklime literatūra Lie- tuvon.

Leidus spaudą Lietuvoje, ne-
tik aš, bet ir mano pažystami
manėme, jog mūsų broliai
tėvynę pusėtina aišvieję,
nes ir raštų savo šalyje turi
pakaktinai. Teip ilgai sva-
jojau, bet tas pasirodė klai-
dingu. Ten kaimiečiai, kaip
pirmą teip ir dabar dvasišką
badą kenčia ne dėlto, kad
tingėtų, nenorėtų skaityti,
bet dėlto, kad neturi už ką
susipirkti ir Lietuvoje išeinan-
čių lietuviškų raštų.

Suspaudimas ir vargas ne-
išpasakytas vargso, ką už
sermėgėlę, kailinius ir 20
rubl. per metus tarnauja, vos
nevos savo nuvargusį kūną
išmaitydami. Tai ar toki
žmonės gali pirkti sau knygas
ir laikraščius? Žinoma kad
ne.

Gaudamas visus Amerikos
lietuviškus laikraščius, per-
skaitęs, nenumetę, nesudras-
kau, bet apvytiotąs baltą po-
piera, užlipino 8c. markės,
siūniū savo artimiesiems kas
savaitė ir jie gauna. Tą
dieną, kaip jaučia, jog ateis
laikraščiai, pas mano arti-
miausią kaimyną susirenka
ištroškę, griebia ir dalinasi
kaip bitų medum, paskui jau
perskaitytų nenumeta, tik
laukia vėlesius susirinkimo
ir perskaitytus laikraščius
kitiems išdalina, kurie nema-
žiaus už pirmuosius jų pa-
geidauja.

Jeigu būtų žmonės turtin-
gesni, nekestų tokį dvasišką
ir kitokį badą. Todėl aš ro-
dijų, vietoje perskaitytus ke-
lis ar vieną laikraštį nume-
ti, apvytiot popiera, už kiek-
vieną laikraštį tiek centų mar-
kės prilipyt ir pasiųst as-
viensiemis į Lietuvą.

Kas nenori kias savaitės
siuntinėti, gali nusijust į rėdy-
tę laikraščio prenumeratą,
tai rėdytė, pridodu adresu,
kas savaitė reguliariai iš-
siuntinėti, gali tėvynę esan-
tiesiems ir Lietuvoje išeinančiams
laikraščius užrašyti. Jeigu
mums brolių labas rupi,
tai siuntinėjimas raštų yra
labai svarbus; nepraleiskime
užmanymo, bet stengkimės iš-
pildyti.

Ką pagelbės, jeigu mes
gimiuoms nors ir po keletą
doliarių pinigais siųsime, o
apie jų apšvietimą nesirūpin-
sim? Pasiųst auką prarys,
ir vėl galva, kaip koks gyvu-
lys išskels lauk, kad dau-
giaus parsisųstume. Tegul iš-
moksta pats savo buvį page-
rint, tai nereikės dovano-
ti atsakinėti.

Butų geistina, kad ir kit
laikraščiai savo skaitytojams
patartų.

J. Daugmatys.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Nejuntant, XXII seimas
jau prisistatė, o mes nieko
gero neįstengėm padaryti.
Gripildėm laikraščio kolium-
nas barniais, tai viskas. Nors
tai buvo vien niekam nereik-
alingi barniai, bet vis
buvo po rubrika „Reikalai
Susiv. Liet. Am.“ Tokiems
gincams, geriaus barniams,
kad būtų atgalvis: barniai
statomas, tai norinti pasi-
skaityti šiokių tokių gincų,
galėtų sotyt savo norus. Su
barniais ir niekinimais vien
kitų nė vienas nieko gero ne-
padarė Susivienijimui ir ne-
padarys. Mačiau, kaip ku-
rie, net butiniai reikalauja,
kad S. L. A. įsteigtų savąjį
organą. Tas būtų gerai, bet
jei tas busiantis organas bus
prilipdytas vien tik panašiais
barniais (kiti laikraščiai
jau gali teipgi ne panorėti
barnių talpinti. Red.), tai
geriaus apsieiti jau be tokio
organo. Be barnių sunku
bus apsieiti, nes daugumas
mūsų godotinių sanarių labai
mėgsta rašyti pabarimus, pa-
peikimus, protestus. Gerai,
kad tą darytų su geresniu
apsvarstymu, bet kiek buvo
matyt, tai labai retas rašyto-
jas to prisilaikė. Iki šiol la-
biausiai mėgsta S. L. A. vir-
šininkus peikti. Dar neat-
sitiko, kad nors vienas iš
viršininkų būtų pabaigęs
tarnystą nepervarytas per
serengą. Vienok, renkant
viršininką, tėmyjam, kad bu-
tų „geras“, bet išrinkus, tuo-
jais nusibosta ir pradėdam
jį gnaibyti. Argi iš tikro
jau S. L. A. teip buvo nelai-
mingas, kad nė vieno nega-
lėjo „gero“ viršininko iš-
rinkti? Bet kiek galima bu-
vo patėmyti, tai visai ne ta-
me dalykas, kad jau visi iš-
rinkti viršininkai netarnau-
tų S. L. A., bet tai apsiei-
kia pažaliavęs užvydėjimas.
„Na kuom viršininkas geres-
nis, aš jį pažystu, jis virši-
ninkas, o aš ne! Duosiu per
laikraštį už jo, tai jo dau-
giaus nerinks, o gal manę iš-
rinks“. Kad teip yra, tai
galima matyti iš abelno lietu-
vių judėjimo. Tegul tik kur
būns prakalbos lietuvių pa-
rengtos, kalbėtojas kad ir
geriausiai aiškina reikalą, o
daugelis, dar nemokėdami
svetainėje kaip pridera užsi-
laikyti, po prakalbų jau
„kritiką“ rašo, peikdami
kalbėtoją, kad tą ir tą nege-
rai pasakė. Žinau vieną
„kritiką“, kura, nemokė-
damas kitaip, su kufu savo
priešui galvą „sukritikavo“,
sukritikuotasis turėjo net ke-
lias savaites ligonbutyje
gulėti. Vis tai „kritika“.
O kaipgi?

„Bet vietoje šitų negeistinių
„kritikų“, kad mes daugiau
pamislųtume apie ką naudi-
nesnio. Yra visuose miesteli-
nuose lietuvių labai daug,
prie S. L. A. priguli tik po
mažą dalelę. Imkim už mie-
rį juos pritraukti, prikalbinti
prie organizacijos. Prisira-
šę prie S. L. A., bus organi-
zuotais žmonėmis, bus naudi-
nesni tautai ir abelnei visai
žmonijai. Yra miestelių, kur
nėra S. L. A. kuopos, nors
jau nemažas būrelis lietuvių
gyvena, todėl kam arčiau,
nuvažiuokim, sutvėrkim kuop-
elę, aiškiname S. L. A.
mierius. Su tuom šimtą
kartų geriaus patarnausim
tautai, negu su kritikomis,
barniais ir protestais, ant ku-
rių jau nė redaktorius nei-
stengia atsakinėti.

Štai, ateinant seimui, nor-
ia patarti broliams Cleveland.
„Lietuvai“, rengėjams seimo.
Kad šį metų laik seimo vie-
nų vakarą paskirtų atmin-
tių žuvusių už laisvę, už tē-
vynę revoliucionieriams. Rei-
kėtų visų žymesnių revoliu-
cionierių surinkti paveiks-
lų ir juos su elektros mašina
parodyti laike seimo; tegul
pamatytų publika savo gar-
biausius tėvynainius, ku-
rie savo gyvastį paaukavo už
tėvynę. Turėtų but visos
platformos sienos uždengtos
juodu audeklu, ant grindų
reikėtų priberti kvietkų. Ant
platformos susodyt delega-
tus, kurie turėtų nors pavir-
šium pasipuosti gėdėjimo
ženklais. Prie surinkimo
reikalingų paveikslų gali
prisidėti Centr. Komitetas.

Lietuviai paprastai ant bu-
vusiųjų seimų parengdavo
teatrus, prakalbas ir balius,
bet šimet labai pritikyt vie-
nų vakarą pasvęsti „Atmi-
nimui mirusių tėvynainių“.
Tą viską reikia gerai su pro-
gramu surengti, nes ne tik
lietuviškos bet svetimos pu-
blikos daug atels pažiūrėti.

Jeigu to neparengtume, tai
daugumas svetimausių gal
pasakytų, kad mes keisti
žmonės. Kada mūsų broliai
žuva ir žūsta už švenčiausią
laisvę, tai mes, nieko neat-
jausdami, šokam ir linksmi-
namės laike seimų. Iki šiol
dar nė vienas seimas nepada-
rė prideračio atminimo mi-
rusiems kovoje už laisvę.
Pamėginkime nors dabar.

Jei rengėjai seimo reika-
lų platesnio paaiškinimo
šio reikalo, lai atsisaukia pas
žemiaus pasirašiusį, o gaus
pilną informaciją.

Ant toliaus stengsimės apie
reikalą kolonijoj ir kitus S.
L. A. reikalus guodotiniams
sanariams pranešti.

J. Tareila,

20 Bridge st.,
Ansonia, Conn.

IS So. Chicago, Ill.

S. L. A. 74 kuopa turėjo
mėnesinį susirinkimą 13 d.
vasario, ant kurio nieko dau-
giau nebuvo veikta, kaip tik
aiškinama Susivienijimo ver-
tė, buvo perkramti darbai
kolonijoj komisijonierių iš
patėjimui laikraščiuose.
Vienas kuopos draugas per-
skaitė Nr. 8 „Saulės“ apgar-
sinimą apie parinktą vietli-
tuviškai kaliočiai vieno ko-
misijonieriaus Lazauko. Tei-
sybė, tai tinkama vieta ne-
laimingiems ir senatvės su-
laukusiams mūsų tautie-
čiams. Musų kuopos sana-
riai supratom, kad ta vieta
mūsų nelaimingiesiems tautie-
čiams rojus ir dovana; tin-
kamas klimatas, tikrai lietu-
viška, visos įstaigos, kurios
yra, teipgi labai reika-
lingos kolonijai ir kaina ne
didelė. Ko dar daugiau no-
rėti? Musu kuopa pritarė,
kad visa komisija, susivaiža-
vus, ištirtų tikrai tą vietą,
kuri yra Endfield, N. H. ir
ant ateinančio seimo kad bu-
tų galima pirkti. Galima
gerai suprasti, kad sunku ki-
tą tokią vietą rasti, o jeigu ir
yra kur, tai per brangi mūsų
spėkoms. Reiktų visoms
kuopoms apie tą vietą pasi-
rūpinti, gerai apsarvesti ir
ant ateinančio seimo įneši-
mus paduoti, kad ta vieta
būtų nupirktą.

Vardan S. L. A. 79 kuopos,
B. Jasiulis.

Paterson, N. J.

S. L. A. 101 kuopa ir dr-
stė šv. Onos parengė teatrą
ir balį, prieglaudus namo
su kolonija naujai. Tas at-
sibuvo 9 d. vasario š. m. (ko-
dėl teip vėlai apie tai rašoma?
Rd.) Programa buvo gana
plati: pirmiausiai buvo de-
lemacijos, paskui centrali-
sas perstatymas: vietinis ra-
šis atlošė komediją dviejo
šv. Onos. „Lėkė kaip sa-
kalas, nutupė kaip vabalas“.
Deklamacijos ir perstatymas
pasisekė neblogiausiai. Pu-
blikos buvo nemažai. Po te-
atru buvo balius. Pelnas, ap-
mokėjus vakaro lėšas, atliko
suvirš apie \$23.00. Nors
nauda medžiška, nepardide-
lė, bet moraliska gera. Tokio
vakaro pas mus dar nebuvo.
Geistina būtų, kad mūsų jau-
nūnė ir ant toliaus pasi-
darbuotų tautos labui.

10 d. vasario buvo minėtų
draugysčių susirinkimas ap-
rovakimui pelno ir išlaidų.
Nutarė atlikti pinigus, tai
yra \$23.75 pasiųsti cent-
rališkam izdininkui S. L. A.
ir pranešti visuomenei per
organą „Lietuvą“. Praneši-
mui likosi išrinktas komite-
tas, bet kad iki šiol neprane-
sė, tai aš, prigulėdamas ko-
mitetam rengimo baliaus ir
žinodama visą reikalą, raginu
minėtą komitetą atlikti sa-
vo pareigą, taigi pranešti
viską viešai, nes to daugumas
žmonių reikalauja, ypatingai
draugės šv. Onos dr. stės. Mė-
gusitiekėj komitetui, tai no-
rime žinoti, ar komitetas iš-
suntė pinigus paskirton vie-
ton. Jeigu dirbom visuome-
nes labui, tai ji privalo žino-
ti, kas padaryta.

Delegatė drg. šv. Onos.

IS Edwarvsville, Pa.
Draugystė D. L. K. Gedi-
mino, sykiu ir 85 kuopa S. L.
A. turėjo paprastą mėnesinį
susirinkimą 24 d. vasario.
Tarp kitų reikalų, Juozas
Vaitkevičia paaiškino susir-
rinkusiems, iš No. 8 „Lietu-
vos“, įnešimą 29 kuopos S. L.
A. apie visuomenišką rinki-
mą Centrališkio Komiteto.
Apsvarstius tą, mūsų 85 kuop-
pa pripažino praktišką ir
pritarė. Bet mums rodos,
kad ateinant seimas turėtų
but da po senovę; seimai tik
turėtų galutinai stengtis ji
įvykdyti. Beveik visi žino-
me, kad kaip tarpe kitų tau-
tų, ir ant lietuvių įspūdį pada-
ro ypatos, gražiai apsidėdži-
sios, gražiai kalbančios, jos
visur lošia savo rolę: draugys-
tėse, parapijose, nors makau-
lė daugelio tuščia; teip buva
ir renkant delegatus S. L. A.
seiman.

Vaitkevičia.

Keno kaltė?

„Lietuvoje“, organe S. L. A.
gema vis nauji vaidai, vien
užsiupula ant socialistų, už
kokių ten niekniekius, kiti
ant prezidento už nevelkimą,
treti ant komisijos užvedimo
knygų ir tt., be galo. Butkus
nėra net 79 kuopų už ištei-
linimą Dr. Želvienės. Žodžiu,
bara tą, kas kam papuola, ar
kaltas ar ne, kad tik vaidy-
tis, sėd neapykantą tarpe S.
L. A. narių.

Panašius apkaltinimus ir
vaidus kėlė pirm XVI seimo
kunigai ir jų šalininkai, ap-
saukė bedieviai, darbštesnius
ir įtekmingesnius vyfius. Da-
bar tas pats atsikartoja: tuli
tautietčiai sėja neapykantą
socialistų. Butkus, bara 79
kuopą, sakydamas: „Jūs pil-
nė valią duodate socialistams
lipiti ant S. L. A. spran-
do, o nevelinate nustumti“.
Kad daug socialistų priguli
prie Susivienijimo, tą mes
visi žinom, o nusistumus
juos, ar pasigeris būtų Sus.
L. A.? Aš manau, kad ne.
Tai kokią naudą atgabena
tie vaidai S. L. A.? (vaidai
jau iš dalies aptiko. Stab-
danti raštai gali tik iš naujo
juos sukelti. Rd.). Gali-
ma matyti, kad naudos neat-
dėl teip vėlai apie tai rašoma?
Rd.) Programa buvo gana
plati: pirmiausiai buvo de-

lektisime vieną sanarį nuo
savo kuno, pajusime skaus-
mą, o jus kertate pusę ku-
no“!

Kokią naudą apturėjo Ry-
mo-katalikai asiskirdami nuo
tantiečių? Ar vaidus pra-
šalino? Vaidų neprasalino;
jie buvo ir bus; naudos ir
neapturėjo, tik pragaisti.
Teip gal but ir su mūsų gar-
bia organizacija. Nustumus
socialistus, ar nustumsimė
ir vaidus? Ne, vaidų neiš-
naikysime teip elgdami, si-
tik padidysime. Aš patar-
čia vaidų sejojams prisila-
kyti įstatymų S. L. A.: Kon-
stitucijos skirsnis VI, 2 se-
kančiai skamba: „Kiekvie-
nas naris, kuris žodžių arba
raštu niekintų Susiv. Liet.
Amer., skelbtų nebutus
daiktus dėl asabiškumų su
kitais sanariais kuopų, vir-
šininkais, arba Centrališkio
komitetu, toks, ištyrus kaltes
paskirtiems teisėjais, gal bu-
ti Centr. kom. persergėtų, su-
spenduotų, arba seimas gali
išmesti iš S. L. A.“ Taigi
konstitucija parodo organi-
zacijos nariams, kokios baus-
mės yra už prasizengimus.
Gal mūsų poneliai (kas jie
yra? Red.) labiau myli vai-
dus negu pildymą tiesų kon-
stitucijoj parodytų? Man
rodosi, pildydami tiesas kon-
stitucijos, išvengtume vaidų
ir bereikalingų besikaltini-
mų. Sulyg įstatymų, netu-
rime tiesos siųsti apkaltini-
mus Susivienijimo narių ar
viršininkų į laikraščius, bet
vien teisėjams ištirti (tai išpu-
lė, kad organas raštus su as-
biškais užsiupulimais turi
tiesą atimesti ir užtai organi-
zacija ne turėtų tiesos rugo-
vyti. Ar teip? Red.), o tie
vyrai pasistengs suvest viską
tvarkon, be vaidų ir be
skriaudų, be purvų, benie-
kinimo ypatų. O kas link
ne prigulinių prie S. L. A.,
aš patarėia neatsakinėti ant
jų riksmo, bet darbą pradė-
tą vartyti tolyn. Tada išnyk-
tų vaidai, podraug ir parti-
jos palaikančios vaidus, but
sutikimas (jeigu jo geistume,
bet to pas mus nematyt.
Red.), meilė, brolystė žydėtų
mūsų širdyse, kaip žydėjo po
XVI seimui.

M. Rochkus.

Argi niekada nepasibaigs tušti protestai ir besinie- kinimai?

Mes manėme, kad tušti
protestai dėl straipnio S. L. A.
Atskaitoj syki pasibaigė,
manėme, kad dabar organe
reikia talpinti tik ramintojų
raštus, kadangi visi protestai,
raminimai, mokiniai yra
bergždžiais darbais, niekam
negali atgabenti naudos, o
jau mažiausiai S. L. A. ir so-
cializmui; jie negali pamo-
kyti iš tikro ne centrališkio
sektorius. Bet apsiriko-
me. Protestai eina dar to-
liau. Argi jie dėl seniai už-
mirštos Atskaitos ne pasi-
baigs iki svieto pabaigai? Vi-
soki protestai prieš seną
darbą reikią tiek ką pipirai
po pietų. Argi Susivienijim-
mo sanariai ir kuopos to ne-
gali suprasti? Argi jie nie-
ko naudingiesnio už protestus
surasti negali? Rodosi svar-
bių reikalų yra gana, o mes
užsimame bergždžiais, nie-
kam negalinčiais naudos at-
gabenti. Nuo paskutinio sei-
mo ištikro Susiv. organe, ga-
lima sakyti, nebuvo beveik
nė vieno svarbesnio rašto
organizacijos reikaluose, už-
tai tuščių protestų, besiko-
lijimų, prasivardžiavimų,
besikandžiojimų ne truko,
atsirado „šilai“, „ponaičiai“,
„poneliai“; suradome naujus
besipravardžiavimų žodžius,
bet nesuradome nieko nau-
dingo mūsų organizacijai.
Kitaip iš tikro ir buti nega-

lėjo; kas užsimė bergždžių
darbu, tam truksta laiko ir
pagalvų užsiminti naudingų:
karvės mat už vodegos nega-
lima patraukti į dvi prieši-
gi pusi. Su tuom dar būtų
tiek to, jeigu tie tušti besi-
kandžiojimai būtų tik terp
mėgstančių besikandžiojimus
bet jie trukdo ir kitus ir
tiems neduoda kuom nau-
dingesniu užsiminti. Liauki-
mės todėl blogo, vodingo dar-
bo, liaukimės tersią laikra-
čius bergždžiais vaidais; jei-
tik jau laikraščiu mums ne
gaila, tai pasigailėkime bent
žmonių, priverstų skaityti
tuos niekam naudos negalin-
čius atgabenti bergždžius be-
sinekinimus! Laikas jau
užsiminti kuom naudingesniu.
Kitaip prakeiks mus visuo-
menė už tą blogą, kokį jei
mūsų vaidais darome ir turės
tiesą!

Sanarys.

Protestas.

Mes, sanariai 23 kuopos S.
L. A., vienbalsiai protestuo-
jame prieš patilpusį Nr. 19
Atskaitos S. L. A. straipsnį
„Kokio lietuviški socialis-
tai“? Jeigu diduma sanarių
S. L. A. būtų minkštapro-
čiai, tai vargšams „cicilikams“
butų gana, reiktų krau-
tytis ant mėnulio. P. D.
mifjonaitis rašo: koki tie so-
cialistai yra karštuoliai, be
takto, buk daug užkenkė S.
L. A. augimui. Sako, kad
S. L. A. turėjo daug kovoti
su kunigais. Teisybė, daug
kovojo, tuliams šulams net
vodegas pradėjo rauti iš
šakų, kad jie apturėjo var-
dą kankintinių; tuomi ne pa-
siganėdina, dar nori ir kitus
padaryti kankintiniais, pasė-
dami neapikantų tarp drau-
gų vienos organizacijos. P.
Dam. sako, buk socialistai
yra nenuoramos, stabdytojai
S. L. A., bet tegul pažvelgia
šviesiomis akimis į augimą
kuopų, o kuopose sanarių.
Kas daugiausiai agituoja ir
prikalbinėja rašytiesi prie
minėtos organizacijos? Ar
ne tie nieksai socialistai?
Musų 23 kuopų sutvėrė apie
šėsi cicilikai 1901 m.; į trum-
pą laiką prisirašė dar keletas
tokių pat ir susirinkimus ke-
leta mėnesių atlikdavo priva-
tiškoje stubelėje, bet per
darbštumą jų neva betakčių
šiandien mūsų kuopa skaito
ne toli tris šimtus sanarių ir
puikiansioje visam mieste
svetainėje atlieka susirinki-
mus. Tas pats, galima tvir-
tinti, yra ir su kitoms kuop-
oms. Graudžiai apgailestau-
ja p. D., kad būtų turėjas
išleisti tuščią Atskaitą, tai
yra baltą, per tai, kad Centr.
Kom. nieko neparašė, tik jis
(Dam.) visą pripildė, primar-
gino, ne paisaint tinkama ar
ne?

Geistina, kad busenčioje
Atskaitoje p. D. ką naudi-
nesnio parašytų labui S. L.
A., vietoje kelti draugą prieš
draugą. Jeigu kitaip nega-
lima, tai geriaus išleisti jau
tuščią, tai yra baltą, ne pri-
margytą Atskaitą sanariams
S. L. A. ir pašalinams, kurie
pamato ir paskaito Atskai-
tą; geriaus mažiau gero, ne-
gu daug blogo.

Komitetas:
A. Audiejaitis,
Frasas V. Balčiūnas.

Trumpa „Žiburėlio“ isto- rija.

„Musų vaikai — tai mūsų
viltis. Nuskarę, nuilsę
vargdieniai, ir tas, atitrunk-
damas nuo savo lupų geresnį
kūną, su džiaugsmu atiduod-
da jį savo mažukams. Ji
verčia teip daryti ne vien
akla, teip sakant, gyvulio
meilė į savo vaikus, bet kar-
tu ir įsitikinimas, kad tasai,

šiandien mažas, žmogelis ryt-
poryt išaugs, išsiplėtos, ilgai-
niui nusidirbusiam, nusilp-
nėjusiam tėvui bus ramščiu,
globėju, neduos jam kur pat-
voryje nunuokti.“

Tokią pat viltį, kaip tie tē-
vai ir kaip anas nuskaręs
vargdieniai, padeda kiekvie-
na tauta savo priaugančioje
kartoje... Ji tikisi, kad
jos jaunuomenė nauja galia,
didiesniu narsumu ves ją į
šviesesnę ateitį. Kaip tėvai,
tik pagimdę kūdikį ir pame-
tę jį, nebutų verti jų vardo,
teip nebutų verta tautos var-
do ta visuomenė, kuri nesi-
rupintų savo priaugančiąją
kartą.

Tą teisybę supratau seniai:
dar kuomet mūsų tauta vos
tepradėjo kilti iš amžių tvė-
rusio miego; kuomet ji, žadi-
nama kelių drąsulių balso,
dar tebetrynė miegustas akis.
Plačioje Lietuvoje apie inte-
ligentus — lietuvis maza tu-
met buvo girdėti. Man
pasirodė, kad, atsiradus dau-
giau inteligentijos, ir tau-
tos prabudimas, prisikėlimas
iš mirusiųjų turėtų greites-
niais žingsniais eiti. Supra-
tus tai, kibau į darbą kad ir
mazomis išgalėmis. Maniau
tik, kad jaunas žmogus, ga-
vęs apšvietimą iš savo visuo-
menės, turės ir doros prie-
dermę rūpintis ta savo vi-
suomene.

Viena pati, nes nebuvo
tuomet ir su kuo pasiteirauti
ėmiau rinkti pinigų ir leisti
jaunikaičius mokslai. Pra-
džia, kaip visuomet, lengva
nebuvo... Bet pinigų vis
dėlto atsiradavo, bent iš
pradžios pasisekė vienas stu-
dentas šelpiti; paskui buvo
galima daugiau mokinių lei-
sti....

Buvo tat didžiausias val-
džios persekiojimo metas, to-
dėl ir to meto užrašų negalė-
jau laikyti. Dargi neatme-
nu gerai, kuomet tą darbą
varyti esu pradėjus. Visų-
pirmą gavo pašalpą Dinabur-
ko mokyklos mokinys, kuris
paskui, įstojęs Peterburgo
gimininkų institutui, išėjo
ten mokslo. Tas vyras su-
grąžino visas jam padėtas iš-
laidas, pramokė, kiek galė-
damas, savo seseris ir dabar
savo lėšomis leidžia mokyties
vieną studentę, savo raštais
jau įgijusią vardą mūsų ra-
šytijoje. Paskui gavo pašalpą
vienas juristas. Tas tik jo
mokslo išdėtus pinigus te-
suagražino ir daugiau mūsų
visuomenės reikalais nesirū-
pina.

Sugražintaisiais stipendi-
jatų pinigais būdavo visuo-
met šelpiami kiti mokiniai.
Po šešio ar septyniato
metų tokio darbo, man pasi-
sekė surasti lietuvi, kuri su-
pratė visą tokio darbavimos
naudingumą ir panorėjo pri-
sidėti. Nusprendėva tuomet
apsiskelbti „Varpe“ kaip
draugija; tokio apsisakelbimo
tikslas buvo pritraukti dau-
giau bendradarbių. Apie tą
apsiskelbimą savo laikui buvo
daug mąstoma, daug kalba-
ma. Ypač vienas lietuvis in-
teligentas, ano meto garsus
veikėjas, labai atkalbinėjo
nuo tokio apsisakelbimo.
„Tik užtraukite ant savęs
žandarus. Vos spėjo apsi-
skelbti „Sietynas“, tuojais
visus jo narius žandarai ka-
lėjimam sukibo“. Bet kito
budo visuomenei pritraukti
nesuradusios, vis dėlto apsi-
skelbėva. Krikštydami mu-
sų draugiją „Žiburėliu“, tu-
rėjoja širdyje viltį, kad tas
menkas, silpnomis rankomis
sukurtas, žiburukas ilgai-
niui išsiplės didele šviesa,
prie kurios ir visai tautai
bus šviesiau.... Samanoma
buta laimingo. Darbavomės
tyliai, tyliai... teip tyliai,
kad nors vilkų šnervės ir už-

medavo kartais „šviežieną“, tačiau akimis nieko neišvyzdavo, letenomis nesučiupdavo... Draugijos narių rinkliavos kas metal eidavo daugyn. Apsiskelbė, kasmet spaudindavome „Varpę“ apyskaitas. Neturėdama tų apyskaitų, turėj remties vien ant atminties. Stipendijos buvo dvejopos: 1) nuolatinės ir 2) trumpam laikui. Iš viso buvo šelpiami maždaug: 1 giminė, 1 kunigaikštis, 1 kelių inžinierius, 4 medikai, 2 juristai, 2 filosofijos klausytojai, 1 literatūros klausytojas, 2 malarinai, 1 sodžiaus mokytojas...

Pirmasai „Žiburėlio“ tikslas — sudaryti savo inteligentią — ilgainiui buvo pamaitytas. Draugijai lūdnais prityrimais teko išvysti, kad ne visi jaunikačiai, kurie daug žada, laiko savo žodį. Taigi buvo nuspręsta šelpti tik tie jaunikačiai ir tokie talentai, kurie jau besimokydami, savo darbais tėvynei atneša naudą. Be to draugija stengiasi į jokią politiką partiją nepriderėti ir šelpti visokios pakraipos jaunomę: ar tai būtų kunigas ar socialistas.

„Žiburėlio“ įkurėja.

Teip rašo „Žiburėlio“ įkurėja. Iš jos aprašymo matyti, kokiomis sunkiomis sąlygomis budavo įgijama švieša pradžioje lietuvių tautos atgijimo. Iš vienos pusės stigo pinigų suselpti jaunomenei, iš antros pusės net aukos pašalpai reikėjo slapta rinkti. Ir tas nekalta aukų rinkimas buvo persekiojamas valdžios. Tačiau, nežinurint jai, „Žiburėlis“ ne tik neuzgeso, bet vis ėjo didyn ir didyn. Teisybė, iš šleptinio „Žiburėlio“ gyvenimo neužsiliko užrašų, kaip jis daravęs, bet vis ėjo didyn ir didyn. Teisybė, iš šleptinio „Žiburėlio“ gyvenimo neužsiliko užrašų, kaip jis daravęs, bet vis ėjo didyn ir didyn. Teisybė, iš šleptinio „Žiburėlio“ gyvenimo neužsiliko užrašų, kaip jis daravęs, bet vis ėjo didyn ir didyn.

„Žiburėlis“ bus apskelbęs 1894 metais. Tai galima spręsti iš 1896—1897 metų apyskaitos, patalpinatos 1898 m. 11 num. (16 pusl.) „V.“. Ten „Žiburėlio“ draugijos apyskaita paduota „už trejus metus jos buvimo, t. y. nuo 1896 iki 1897 m.“ Taigi pirmieji apskelbusio „Žiburėlio“ metai bus nuo 1894 iki 1895 metų. Iš pradžių tebuta dviejų narių įkurėjų. Tik antraisiais (1895—1896) metais įstoja draugijon dar 5 narių. Nuo 1895 iki 1898 metų narių skaičius buvo tas pats. 1897—1898 m. apyskaitos pradžioje pasakyta: „Tuose metuose nemelaisirdinga giltinė išplėdė draugystei vieną sąnarį. Vardą tos garbingos moters negalima dar čion minėti, bet jos atmintis bus gyva ilgai tarp mūsų, kurios pažinojome jos širdies gerumą... Į vietą mirusios įstojo naujas sąnarys... Sanarių pasiliko vėl septyni“. Iš žodžių „kurios pažinojome“ matyti, kad ligotai narių buta vieno moterių. Iš 1900 metų „Žiburėlio“ apyskaitos matyti, kad nariai mokėdavo metams įnašų po penkis rublius. Narių skaičius 1903—1904 metais žymiai padidėjo: jų priaugo net iki 22.

Visas draugijos turtas buvo sudaromas daugiausiai iš aukų. Beveik kiekvienoje apyskaitoje randame, kad tokie ir tokie nariai tiek ir tiek per metus surinko. Daugiau nemaža paspirtimi būta ir liojerių. Kaikurių narių, teip antai A. J., budavo surenkama nemaža suma, beveik didesnė pusė viso draugijos biudžeto. „Žiburėlio“ turtas kas metal eidavo didyn, kas metal budavo daugiau surenkama. Teip: 1895—1896 metų draugijos kason įeita 267 r. 50 k., 1896—1897 m. — jau 417 r. 70 k., o 1897—1898 m. — net 700 r. pagaliau 1899—1900 m. „Žiburėlio“ kason įėjo arti tukstančio rublių (997 r.). Taigi draugijos narių nemaža darbuotasi. Ypač mums bus tai aišku, jeigu atsiminsime tas nepatogias ano meto sąlygas, kurioms esant: buvo sunku darbuotis, ir tą nedidelį narių skaičių.

„Žiburėlio“ pašalpa ne vien mokiniams budavo skiriama. Anų metų sąlygos versto versdavo „Žiburėli“ nešti pagelbą ir kitiems lietuviams, dirbusiems savo krašto naudai ir dėl to vargo prisilęgiams. Teip 1895—1896 metų apyskaitoje parodyta, jog „Žiburėlio“, terp kito ko, išleista: žmogui užsitarnavusiam ant lietuviškos dirvos 80 r.; nukentėjusiems už tėvynės dalykus 60 r. Be to dar laikr. „Varpui“ ir „Ukininkui“ 25 r. 1898—1899 metais išleista buvo: užsitarnavusiam rašytojui 50 r.; Paryžiaus parodai 5 r.

Ispradžių pašalpos mokiniams buvo skiriamos nedidelės: po 25, po 50 rublių. Bet apyskaitose gretimaia randame ir nemažą sulig draugijos biudžeto stipendijų, kas metal skiriama vienam mokiniui, užrašytai raidėmis R. A. Teip 1895 metais jis gausa stipendijos 125 rublius, 1896 m. — 252 r. 70 k., 1897 m. 308 r. 75 k., 1899 m. — net 339 r.

Tikrai susekti, kiek „Žiburėlis“, apsiskelbęs, sudėjo turto šelpti jaunomenei per tuos tryliką metų (nuo 1894 iki 1906 m.), negalėjau, nes, viena, neturėjau po ranka pirmųjų metų apyskaitos, antra, tos pačios apyskaitos ne visai aiškios. Pavyzdžiui, 1895—1896 m. apyskaitoje pasakyta, kad visi nariai inėse narinis mokesnius, tuo tarpu apyskaitoje nėra tų mokesnių parodyta. Paskutinį kartą „Žiburėlis“ apskelbė savo apyskaitą 1904 metų vienuoliktame „Varpo“ numeryje. Ta apyskaita paduota nuo 1903 metų 1 rugsėjo dienos iki 1904 metų 1 liepos dienos.

Nuo 1904 metų „Žiburėlio“ apyskaitų viešai nebuvo skelbiama. Nuo to laiko draugijos biudžetas žymiai padidėjo: jis persoko net tukstantų rublių. Tuo laiku susirado daugiau mokinių, pašalpos reikalaujančių. Dėl tos priežasties „Žiburėlis“ pirmą kartą parodo deficitą (74 r. 10 k.) savo apyskaitoje. Blogiausiai mokiniui „Žiburėliui“ pritenka 1905—1906, kadangi tat buvo nerymos metas: lietuvių visuomenės akis buvo atkreiptos į politiką, kai kurie veiklesnieji „Žiburėlio“ nariai, persekiojami vyriausybės, negalėjo, kaip pirma, atsidėti draugijos reikalams. Draugijos kason tejeina 598 r. 80 k., tačiau skaičiuje 338 r. 24 k. aukų surinkta ir 260 r. 56 k. sugražinta. Tuo tarpu šelpiamųjų mokinių skaičius nesumažėjo: jiems buvo tais metais išleista 969 r. 63 k., be to reikėjo pridengti 1904—1905 metų deficitą 74 r. 10 k., taigi iš viso „Žiburėlis“ turėjo išleisti 1043 rublius 78 kapeikas. Tokiu būdu 1906—1907 metams „Žiburėlio“ deficitu liko 444 rubliai 93 k.

Ne pro šalį bus, kiek galint, parodyti „Žiburėlio“ turto stovį nuo to laiko, kada jis pradėjo viešai skelbti. 1894—1895 metų apyskaitos negaliu paduoti, kadangi šiuo žygiu neturiu to „Varpo“ numerio, kuriame ji buvo apskelbta. Taigi, pradėsiu nuo 1895—1896 metų. — Tais metais įėjo kason: 1) aukų 267 r. 50 k. 2) nuo pernykčių metų liko 11 r. 20 k. iš viso 278 r. 70 k. Tiek buvo ir išleista. 1896—1897 metais buvo surinkta ir išleista 417 rubl. 70 kap. 1897—1898 metais buvo surinkta: 700 r., išleista 625 r. 65 k., liko 64 r. 35 k. 1898—1899 metais: 1) nuo pernykčių metų liko 64 r. 35 k., 2) surinkta 660 rubl. Iš viso kasoje buvo 724 r. 35 k.; išleista 664 r. 35 k. 1899—1900 metais draugijos kason įėjo 997 r., kurie visi buvo ir išleisti. Daugiau, stoji nerymos metal, kai kurie „Žiburėlio“ nariai buvo ypač valdžios persekiojami dėl savo darbinės tėvynės naudai; visuomenės akis buvo atkreiptos daugiau į politiką. Visa tat išiliepė ant „Žiburėlio“.

1901 m. kason įėjo: 1) skolos sugražinta 150 r. — k. 2) aukų surinkta 461 r. 25 k. iš viso 611 r. 25 k. Išleisti gi „Žiburėlis“ turėjo tais metais 641 r. 25 k. Tokiu būdu deficitu 1902 m. pasiliko 30 r. Nuo 1902 metų sausio 1 dienos iki 1902 metų rugsėjo 1 dienos kason įėjo: 1) iš suselptųjų sugrąžinta 265 r. — k. 2) surinkta, paaukanta 564 r. 95 r. 3) nuo nežinomojo A. L. stipendijai 180 r. — k. iš viso 1009 r. 95 k. Išleista 877 r. 17 k., liko A. L. stipendijai papildinti 130 r., 1903—1904 metams 2 r. 78 k. Nuo 1 rugsėjo d. 1903 metų iki 1904 metų 1 d. liepos draugijos kason įėjo: 1) nuo praėjusiųjų metų liko 2 r. 78 k. 2) skolos sugražinta 125 r. — k. 3) sanarių įmokėta 55 r. — k. 4) iš liojerių, aukų ir rinkliavos 707 r. 55 k. iš viso 890 r. 33 k. Išleista 693 r. 71 k., 1904—1905 metams liko 196 r. 62 k. ir A. L. stipendijai papildinti 30 r. Nuo 1 liepos 1904 m. iki 1 liepos 1905 m. įėjo kason: 1) pernykčių metų 196 r. 62 k. 2) buvo likę K. U. stip. papildinti 30 r. — k. 3) narių mokesniai ir rinkliavos 646 r. 12 k. 4) skolos sugražinta 95 r. — k. iš viso 1167 r. 74 k. Išleista tais metais buvo 1241 r. 84 k., deficitu liko kitiems metams 74 r. 10 k. Nuo 1 liepos d. 1905 m. iki 1 liepos 1906 m. įėjo kason: 1) narių mokesnių 75 r. — k. 2) aukų 79 r. 65 k. 3) skolos sugražinta 260 r. 56 k. 4) „Žiburėlio“ turto parduota 72 r. 91 k. 5) iš Amerikos gauta 110 r. 68 k. iš viso 598 r. 68 k. Išleista 969 r. 63 k., peritųjų metų deficitu neatsilyginta 74 r. 10 k., iš viso per kasą pereita 1043 r. 73 k., taigi deficitu 1906—1907 m. liko 444 r. 93 k. Iš tų visų „Žiburėlio“ apyskaitų matome, kad jis nuo 1895 iki 1906 metų liepos pirmosios dienos (tuteikė pašalpos lietuvių jaunomenei

angli šiuo žygiu neturiu to „Varpo“ numerio, kuriame ji buvo apskelbta.

Taigi, pradėsiu nuo 1895—1896 metų. — Tais metais įėjo kason:

1) aukų 267 r. 50 k. 2) nuo pernykčių metų liko 11 r. 20 k. iš viso 278 r. 70 k.

Tiek buvo ir išleista. 1896—1897 metais buvo surinkta ir išleista 417 rubl. 70 kap.

1897—1898 metais buvo surinkta: 700 r., išleista 625 r. 65 k., liko 64 r. 35 k.

1898—1899 metais: 1) nuo pernykčių metų liko 64 r. 35 k., 2) surinkta 660 rubl. Iš viso kasoje buvo 724 r. 35 k.; išleista 664 r. 35 k.

1899—1900 metais draugijos kason įėjo 997 r., kurie visi buvo ir išleisti.

Daugiau, stoji nerymos metal, kai kurie „Žiburėlio“ nariai buvo ypač valdžios persekiojami dėl savo darbinės tėvynės naudai; visuomenės akis buvo atkreiptos daugiau į politiką. Visa tat išiliepė ant „Žiburėlio“.

1901 m. kason įėjo:

1) skolos sugražinta 150 r. — k. 2) aukų surinkta 461 r. 25 k. iš viso 611 r. 25 k.

Išleisti gi „Žiburėlis“ turėjo tais metais 641 r. 25 k. Tokiu būdu deficitu 1902 m. pasiliko 30 r.

Nuo 1902 metų sausio 1 dienos iki 1902 metų rugsėjo 1 dienos kason įėjo:

1) iš suselptųjų sugrąžinta 265 r. — k. 2) surinkta, paaukanta 564 r. 95 r. 3) nuo nežinomojo A. L. stipendijai 180 r. — k. iš viso 1009 r. 95 k.

Išleista 877 r. 17 k., liko A. L. stipendijai papildinti 130 r., 1903—1904 metams 2 r. 78 k.

Nuo 1 rugsėjo d. 1903 metų iki 1904 metų 1 d. liepos draugijos kason įėjo:

1) nuo praėjusiųjų metų liko 2 r. 78 k. 2) skolos sugražinta 125 r. — k. 3) sanarių įmokėta 55 r. — k. 4) iš liojerių, aukų ir rinkliavos 707 r. 55 k. iš viso 890 r. 33 k.

Išleista 693 r. 71 k., 1904—1905 metams liko 196 r. 62 k. ir A. L. stipendijai papildinti 30 r.

Nuo 1 liepos 1904 m. iki 1 liepos 1905 m. įėjo kason:

1) pernykčių metų 196 r. 62 k. 2) buvo likę K. U. stip. papildinti 30 r. — k. 3) narių mokesniai ir rinkliavos 646 r. 12 k. 4) skolos sugražinta 95 r. — k. iš viso 1167 r. 74 k.

Išleista tais metais buvo 1241 r. 84 k., deficitu liko kitiems metams 74 r. 10 k.

Nuo 1 liepos d. 1905 m. iki 1 liepos 1906 m. įėjo kason:

1) narių mokesnių 75 r. — k. 2) aukų 79 r. 65 k. 3) skolos sugražinta 260 r. 56 k. 4) „Žiburėlio“ turto parduota 72 r. 91 k. 5) iš Amerikos gauta 110 r. 68 k. iš viso 598 r. 68 k.

Išleista 969 r. 63 k., peritųjų metų deficitu neatsilyginta 74 r. 10 k., iš viso per kasą pereita 1043 r. 73 k., taigi deficitu 1906—1907 m. liko 444 r. 93 k.

Iš tų visų „Žiburėlio“ apyskaitų matome, kad jis nuo 1895 iki 1906 metų liepos pirmosios dienos (tuteikė pašalpos lietuvių jaunomenei

arti 8000 rublių. Kaip jau pirma buvo minėta, „Žiburėlis“ budavo priverčiamas iškrypti iš tos vagos, kuria jis buvo pasižadėjęs eiti: gyvenimo sąlygos priverždavo jį šelpti tie vien mokslą einančią jaunomę, bet ir šiaip jau žmones, dirbusius mūsų krašto naudai. Tačiau „Žiburėlio“ tikslas pasiliko tas pats: kūnė visas jo turtas buvo atverčiamas jaunomenei šelpti. „Žiburėlis“ daugeliui mūsų jaunikačių padėjo mokslus baigti. Jo suselptieji žmonės darbuojasi Lietuvoje. Ne vienas iš jų atsiliepija „Žiburėliui“, bet dar daugiau yra neatsilyginusių. Kai kurie iš suselptųjų gavo iš „Žiburėlio“ besimokydami nemažą pagelbą. Teip antai R. A. yra gavęs daugiau kaip tukstantų rublių, bet „Žiburėliui“ ne skaito vienas „Žiburėlio“ narys: iš „Žiburėlio“ suselptųjų reiktų gauti arti 4000 (tukstančių) rublių. „Žiburėlio“ apyskaitose šelpiamieji, budavo skelbiami ne tikromis jų pavardėmis ir vardais, bet tik dviem raidėmis, kurių reikšmė tezinodavo „Žiburėlio“ valdyba. Teip budavo užrašoma dėl to, kad draugija buvo šleptinė. Taigi iš tų apyskaitų negalima sužinoti, kokie žmonės buvo šelpiami, juos tegali nurodyti senieji draugijos nariai.

Dabar vertėtų pasakyti keletas žodžių apie „Žiburėlio“ gyvenimą. Iš pradžių jis valdėsi įkurėjos autoritetu; tik ilgainiui susidarė tam tikras komitetas iš jo narių. Nebuvo pirma ne tam tikrų įstatymų: „Žiburėlis“ vadavosi daugiau papročiais, ne įstatymais. Tik 1902 metais „Žiburėlis“ išleido įstatymus; tai matyti iš A. L. 1902—1903 metų apyskaitos, kur išleidyto rubrikoje pažymėtas ir įstatymų atspaudinimas (8 r. 10 k.). Šleptinio „Žiburėlio“ įstatymai paliko pamatą vyriausybės leistojo „Žiburėlio“ įstatymams. Tik kur-ne-kur buvo šis tas pakeista, pridėta. Iš paskutiniųjų „Žiburėlio“ apyskaitų matyti, kad jis parupo tai lietuvių inteligentiškai, kuri interesavosi mūsų jaunomene. Teip, randame aukas Dr. Basanavičiaus iš Bulgarijos, Amerikos lietuvių, Skotijos Šviesos draugijos ir kitų. Reikia tikėtis, kad ir dabar lietuvių visuomenė pritarės „Žiburėli“, nėduos jam užgesti, kaip pritarėjo ir nedavė jam užgesti, kada jis tebebuvo šleptinis, kada apie jį tegalėjo spjelties tik nedidelė inteligentų sanjalė. Nuo šių metų prasideda „Žiburėlio“ gyvenimas aiškėje, viešai; taigi didelis atsakymas kristų ant lietuvių, jeigu jie, susilaukę lengvesnių, patogesnių sąlygų, neįstengtų jo paremti. Juk ir dabar mums turi ne mažiau rūpėti mūsų jaunomene, kaip ji pirma rūpėjo jos įkurėjai.

A. Smetona.

I Pietinėje Amerikoje, respublikoje Uragnay atsibuvo prezidento rūkimai. Išrinkto fizikos profesorius Montevideo universiteto Villimansa. Jis vienok, prezidentu budamas, skaitys lekcijas universitete kaip ir pirma.

I Vokietijoje, Dresdene, gilių perdėtis, negalėdamas išmaityti šeimynos, su jos pritarimu, nušovė pačią ir penketą vaikų, o paskui ir pats save.

I Belgijoje kasyklų darbininkai nutarė reikalaui 8 val. darbo dienos.

IR ŠILUMA, VANDUO, ŠVIESA

LEKCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMANO.

Kad sutarpytą masą galima perpilti net į medines (darant klisės) arba popierines (darant cilindrus spaustuvų masinoms) kvarmas.

Tokios nepaprastos vandens ypatybės turi labai didelę svarbą gamtoj. Ledas užima didesnę ruimą negu lygio jam svarumo vanduo. Taigi išpuola, kad ledas lengvesnis už vandenį, plaukia ant jo paviršiaus. Jei-

Plyšimas geležinės bombos užilant vandeniu.

gu būtų kitaip, jeigu vanduo, pereidamas į kietą pavidalą, taigi nuo šaltio, teip kaip visi kiti kūnai (išskus bismuto) susitrauktų, tai ledas būtų sunkesnis už vandenį, skęstų jame kaip šmotas kieto švino skęsta sutirpusiame. Ledas uždegantis žiemės laike vandeniui paviršiu nupultų ant dugno, greitai ant to nusileistų kita ledo eilė, paskui trečia ir tt., vandens per žiemą pavirstų į kietą ledą, kokių jau ne joki vasaros karščiai neįstengtų sutarpyti, kaip ne jokia šiluma neįstengtų sutarpyti gletėrų. Pasekmė to būtų ta, kad gyvybė vandenij nebūtų galima, visi vandeniniai gyvūnai ir augmenys turėtų išnykti.

Reikia čia pridurti, kad pasidaręs iš tirpstančio ledo vanduo, šildant jį, traukiasi dar toliau, tik kada vanduo sušyla iki 4° C., jo apėmės pradeda didinti, vanduo skęsiasi iki 100° C. ant 4%. Prie 100° C. vanduo pradeda virti ir toliau, nors kasžin kaip šildyti, jo temperatūra nesididina; karštis viršaus išnyksta teip kaip tarpinanti kitokius kūnus. Persikeičiant vandeniui į garą, vanduo umai skęsiasi. Pajiega, darbas reikalingas tokiam išsišketimui šiluma, vadinasi šildymu, virinimu. 11 kilogramų vandens duoda 1700 litrų (litras beveik lygus kvortai) garo. Įpilkime katilau truputį vandens ir pastatykime jį ant gazo liepsnos. Vanduo užvirs ir garas duodele pradės kilti augstyn. Jeigu užsukime duodeles krana ir toliau šildysime vandenį, tai garas surinks katilė ir negalėdamas iš jo išėiti, ant galo sudraskys katilą. Uždarykime krana ir nuimkime katilą nuo ugnies. Katilas bus pripildytas garo. Atsaldykime jį pildami šaltą vandenį. Pamatysime, kad katilas, braskėdamas, raukšlėjasi, jo sienos įlinksta, kaipi kad jį suspaustume su didele pajiega.

Per duodele kyla vandens garai, jeigu krana atskaitas.

Iš paskutiniųjų „Žiburėlio“ apyskaitų matyti, kad jis parupo tai lietuvių inteligentiškai, kuri interesavosi mūsų jaunomene. Teip, randame aukas Dr. Basanavičiaus iš Bulgarijos, Amerikos lietuvių, Skotijos Šviesos draugijos ir kitų. Reikia tikėtis, kad ir dabar lietuvių visuomenė pritarės „Žiburėli“, nėduos jam užgesti, kaip pritarėjo ir nedavė jam užgesti, kada jis tebebuvo šleptinis, kada apie jį tegalėjo spjelties tik nedidelė inteligentų sanjalė. Nuo šių metų prasideda „Žiburėlio“ gyvenimas aiškėje, viešai; taigi didelis atsakymas kristų ant lietuvių, jeigu jie, susilaukę lengvesnių, patogesnių sąlygų, neįstengtų jo paremti. Juk ir dabar mums turi ne mažiau rūpėti mūsų jaunomene, kaip ji pirma rūpėjo jos įkurėjai.

A. Smetona.

I Pietinėje Amerikoje, respublikoje Uragnay atsibuvo prezidento rūkimai. Išrinkto fizikos profesorius Montevideo universiteto Villimansa. Jis vienok, prezidentu budamas, skaitys lekcijas universitete kaip ir pirma.

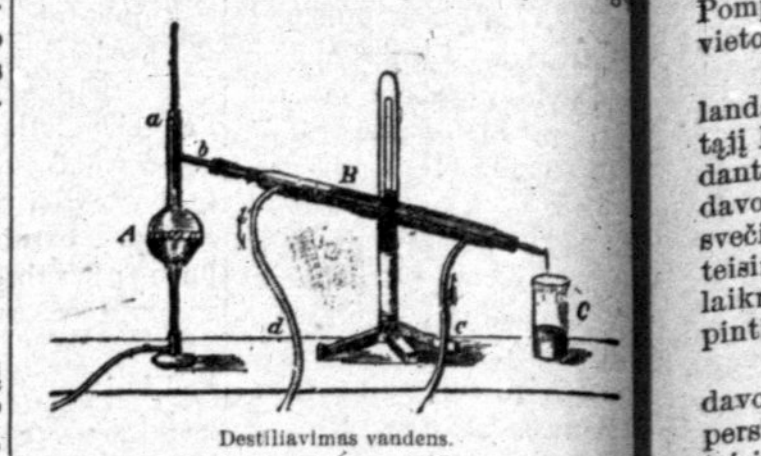
I Vokietijoje, Dresdene, gilių perdėtis, negalėdamas išmaityti šeimynos, su jos pritarimu, nušovė pačią ir penketą vaikų, o paskui ir pats save.

I Belgijoje kasyklų darbininkai nutarė reikalaui 8 val. darbo dienos.

I Vokietijoje, Dresdene, gilių perdėtis, negalėdamas išmaityti šeimynos, su jos pritarimu, nušovė pačią ir penketą vaikų, o paskui ir pats save.

I Belgijoje kasyklų darbininkai nutarė reikalaui 8 val. darbo dienos.

du galai uždaryti, per ją nuolatai teka šaltas vanduo, įeinantis į makštis duodele c, o išėjantis duodele d. Makštis B vadinama šaltu dytoju. Duodele b, per ją einanti karšta vandens garai, po šalto vandens įtekme, vėl susitirština ir persikeičia į vandens lašus, kurie, susijungę kruvoni, išteka per duodele plyšį į stiklą C. Šita būda pavertimo vandens garų į vandenį vadinama destiliavimu. Stiklė C mes turime destiliuotą vandenį. Jeigu mes tokį vandenį išgaruodysime su vakuu inde, kuriame ne jokių kitokių medgų

nebus, tai nieko neliks: iš sutirštėjusių vandens garų nieko daugiau, kaip tyras vanduo, buti negali. Visai kas kitas bus išgaruotą, sūlinių, upių arba ežerų vandenį: tasyk ant indo dugno visada apturime kietą masą, susidedančią iš medgų sutirpusių vandenij, paimtų iš žemės, per kurią teka upės arba šaltiniai; tokiam vandenij visada yra sutirpusios minerališkos medegos, kurios, išgaravus vandeniui ir pasilieka ant indo dugno.

Papilkime ant grindų vandens. Jis, išpalengvo, išnyksta ir grindys išdžiūsta; vanduo tas pavirto į garą, išgaravo ir susimaišė su oru. Šlapi skalbiniai, padžianti ant tvoros, išdžiūsta, nes juose buvęs vanduo teipgi išgaruoja ir garai pakyla į orą. Teip jau išdžiūsta išpalengvo didelės balos, pasidarūsios nuo tirpstančio sniego, ir mažos balės po lytū. Vanduo upių, jurių, ežerų teipgi nuolatai garuoja, dalis jo pavirsta į garą ir kyla į orą. Vandens garai, šildant saulės spinduliams, kyla vis augstyn, viršutinuose oro sluogsnuose susitirština, pavirsta į debesis, ir vėl, kaip lytus, sniegas, ledai puola ant žemės. Tie atmosferiniai nupolimai patenka į dirvą, įsigeria gilyn, kol nepatinka neperleidžiančių vandens molio ar kieto akmens sluogsnij; tais neperleidžiančiais sluogsniais teka giliai ir vėl išeia į paviršiu pavidale šaltinių, arba susirenka giliai, jeigu randa tuose neperleidžiančiuose sluogsnuose įdubimus, arba jeigu jie neturi palinkimo; tasyk įsigeria giliai vandenį galima surinkti šulinuose. Tekėdamas giliai žemėj, vanduo paima visokias tirpstančias jame medegas. Upeliai ir upės gabena vandenį į jures. Per tukstančių metų eiles jūrose renkasi visokios tirpstančios vandenij medegos, vandenij ištrauktos iš žemės ir jų sugabentos į jures, tame ir visokios druskos. Tuom ir išsiaiškina tas didelis nuostimtis druskos esantis jurių vandenij: jų jurių vandenij yra su viršum 3%. Prėskieji gi vandens, išėmus minerališkų šaltinių, turi labai mažai druskos. Šulinij vandens 10000 dalių retai turi virš 5, jame sutirpusių, kietų medgų dalių; upių, prūdų, ežerų vandenij yra vos apie pusė dalies kietų medgų. Lytaus vanduo, nors labai mažai turi kietų medgų, bet ir jis nevisai tyras: jame yra paimtos iš oro dulksės, dumų suodžių, visokios veislės mikroorganizmai ir tt.; tą palmytaus lašai pildami iš debesų ant žemės iš oro.

Viename litre (kvorto) vandens yra visokių kietų medgų: Mirties jurių vandenij — 250 gramų (apie pusę svaro); vandenij Atlantiško oceanu — 34 gramai, Baltiko jūrose — 5 gramai. Vandenij minerališkų šaltinių kietų medgų yra 0,6 iki 37,7 gramų; šulinij vandenij — 0,2 iki 0,5 gramų; upių, prūdų ir prėskų ežerų vandenij — 0,1 iki 0,2; lytaus vandenij — 0.

Jeigu dirva, kaip tai paprastai buva arti žmonių gyvenimų, sūteršta visokios puvanticos išmetoms, tai tekanti vandens po lytū, arba ir po žeme esanti, paima tuos puvešius ir neša į šaltinius; o jeigu jie tirpsta vandenij, tai juos sutarpyna ir tos medegos teršia vandenį. Todėl tai ne visi šulinij ir šaltinių vandens yra geri ir tyri, ne visi liūnos nuo vodingų primaišymų.

Paprastai nevisi chemiškai tyri vandens yra geri gėrymui, bet vien tokie, kuriuose nėra organikių primaišymų paeinančių nuo puvimu. Chemiškai tyras vanduo nėra geras, jis perdaug prėskas, jis nesudrutina; tas paeina nuo to, kad jame nėra tų druskų ir gazų, koki paprastai buva geram vandenij.

Padalinimas vandens elektrika.

Iki šiol mes peržiūrėjome tik fizišką vandens ypatybes. Bet apie sudėjamą chemiškai tyro vandens dar nieko nekalbėjome, dar nežinome, iš kokių sudėtinųjų susideda vanduo.

Padalinti vandenį į jo sudėtinuosius nesunku. Budas, iš kurio iki šiol pasinaudojome padarymui chemiškų susijungimų, buvo šiluma, taigi atsakanti pajiega. Po šilumos įtekme, kaip matėme, varis jungiasi su oro oxygenu ir padaro vario oxydą; po šilumos įtekme darosi gyvojo sidabro oxydas ir iš jo vėl galima ištraukti tyrą gyvąjį sidabrą ir t. t. Bet netik šiluma yra pajiega, pajiega yra teipgi šviesa ir elektrika ir jos gali gimdyti visokius chemiškų procesus. Sekančiuose mėginimuose pasinaudosime elektrika padarymui chemiškų reakcijų.

(Toliaus bus.)

ORISSON SVETT-MARDEN Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

Greely — kodėl gi atkreips atidžią į jų pinigų? Koks gi skirtumas tarp atėmimo kam nors valandos laiko ar 5 dolerių? Yra žmonės, kuriems kiekviena dienos darbo valanda daugiau vėta negu 5 doleriai.

„Nėra dėl manęs neatbutinu reikalų gyventi — sako Pompejus — bet yra butinu dalykų, kad atsakančioj vietoj būčiau atsakančiame laike.“

Kada prezidentas Washington'as valgė pietus 4-tą valandą, naujieji kongreso senatoriai, užrašyti pietuoti į Baltąjį Namą, atėdavo kartais vėlai ir buvo nusiminę, raudavo ir syki Washington'as — niekados nesiklausia, ar svečiai atėjo, bet, ar valanda atėjo. Kada jo sekretorius teisingai savo pasivėlinimą klaidžiu parodymu laiko savo laikrodžiui, sakydavo: „Tokių būdu turi, Tamsta, pasirūpinti apie kitą laikrodį, ar aš apie kitą sekretorių.“

Franklin'as tarė syki tarnui, kuris visada pasivėlindavo, bet visada turėjo gatavą išsitenimą: „Kelis syki persitinkinau, kad žmogus, kuris geras yra išradimui išsitenimui, nėra niekados geru prie ko nors kito.“

Prie išvaziavimo Nelson'o ant garsios ekskursijos, vežėjas jo pasakė: kad karieta jo lauks, punktualiskai, 6-tą valandą. „Bertainiu anksčiau“ — tarė admirolas — „buvau visada anksčiau prieš paskirtą laiką, o tas padarė iš manęs žmogų.“

Vieną kartą užrašė Napoleon'as savo maršalus pietuoti, bet kaip jie neatėjo ant nutarto laiko, pradėjo valgyti be jų. Atėjo tą syk, kada kėleis nuo stalo. „Tamsta, — tarė — jau po pietų, imsimės, neatidėdami, už darbo.“

Bluecher'is buvo vienas skubiasių žmonių, kokie kada nors gyvena. Vadinta jį „Maršalu Pirmyn“.

Lordas Brougham, kuris, priede prie kitų užsiėmimų, buvo pirmininku Lordų Butė ir susirinkimuose kuone turinio literatūrai draugijų, buvo visada ant savo vietos nesivėlindamas nė ant minutės. Buvo teip punktualiskai kaip laikrodis.

Webster'is niekados nepasivėlino ant lekcijos mokykla ar į kolegiją. Teisme, kongrese, draugijoj buvo vienodai punktualiskai. Tarp nepaprastai darbstaus gyvenimo, klaidų ir sunkenybių, Horatijus Greely buvo paprastes statytis savo laiku. Daugelį aštrių straipsnių parašė „Tribune'ą“, laukdamas žmonių, turinčių daugiau už jį lino laiko, o vėlinantįsi į susirinkimą.

Kometa, mūsų atmosferą atlankanti kartą į 1000 metų, niekados nė ant vienos sekundės neduodas prasišlenkti laiku.

Punktualiskumas yra kiekvieno užsiėmimo vėlė, kaip trumpas išsitarimas yra juokingumo vėlė.

Kiekvienas labiau užimtas žmogus žino, kad yra valandos, nuo kurių priguli pasivėlinimas istisų metų. Jei gribi keliomis minutomis vėliau į banką, tavo vekselis gal buti jau užgintu, o kreditas gal nupulti. Per pirmutinį penkis metus pirklisko darbinimo Amos Lawrence'as, nedaleido, kad kokie nors klausimai gulėtų per savaitę neįsilydyti. Punktualiskumas yra karalių mandagumas. Kai kurie žmonės daro įspūdį, rodos, amžinai valkoti su savo reikalais; veja juos amžinas skubumas, daro įspūdį žmonių, pasivėlinusių prie trukio. Stoka jiems metodas: tokie retai įvykdyti ką nors gyvenime.

Vienas iš geriausių dalykų gyvenime yra tai, kad varpas, kuris garsina atsikėlimo, lekcijų ir prisirngimo prie lekcijų valandą, priartina prie skubumo. Kiekvienas jaunikaitis privalo turėti laikrodį, esant geru kontrolierium laiko, nes toks laikrodis, kuris „kuone“ gerai nurodo laiką, paskatina prie negerių papratimų ir yra labai brangi rakandų, nors pigiai nupirktais. Dėvėk nunešiotas drapanas, jeigu turi, bet niekados nesinaudok negerai einančiu laikrodžiu.

„O, kaip aš aukštai statau vaikną, kuris yra visada punktualiskai“ — sako Brown'as. — „Kaip lengvai paprantį tikėti jam! Kaip umai patenįti, kad jam įtikti svarbiausius reikalus.“ Vaikinas, kuris įgavo sau garsą punktualiskai, įgavo kapitalo pradotką, kuris ateityje užtikrį jam pasivėlinimą.

Skubumas yra įsitikėjimo motina ir įgauna tikėjimą. Yra tai geriausias galimas paveikslas, kad mūsų reikalai yra geroje tvarkoje ir gerai vesti ir tas prikelia kituose įsitikėjimą prie mūsų įvairumų. Žmogus, kuris turi reikalą atvykti nutartu laiku, ištesės duotąjį žodį.

Užlaikyti savo reikalus, kaip karalienė užlaiko savo laivą, visados tvarkoj ligi mažiausio trupinio, visada prisirngusią prie kiekvieno reikalo. „Geriau vėliau, negu niekados“ nėra teip gera užduotis, kaip „geriau niekados vėliau.“

Konduktorio laikrodis vėlinasi ir artinasi bausis traukių susitikimas. Nekalta žmogų pakarta, nes pasiuntinys, nesantis paliepiama atsaikymo nutaratos mirties, turi pributi 5 minutes anksčiau. Kas ten užsilaikė ant 5 minutų paklausti kokios ten tryvališkos pasakos ir pasivėlino į traukį ar laivą viena minutą.

Žmogus, kuris kaip Napoleon'as, yra padėjime viename akimirknyje sugriebtis svarbiausią dalyką ir paaukoti jam kitą, gal buti tikras, kad pasiekė savo tikslą.

Tankiai žmonės nepataiko dėlto, nes stoka jiems apmąstyto kas reikės daryti, pakol padarys kokią nors auką, bet išrinkimas to svarbiausio reikalo ir paaukojimas jam kitų ateina kartu. „Esam visų teip nevikrų, teip nuo prigimimo, kaip nuo papratimo“ — sako Jonas Tords — „kad žmogų su tam tikru visuotinu punktualiskumu skaitome už pergirtą. Mėgstame atsiminti į tokį žmogų ir mėgiam įgauname sau tokį ramstį už kokią nors kainą. Rodosi galop, kad toks žmogus pergalėjo pats save.“

Kiek suaukintų žmonių skaito savo nupuolimą nuo praleistų penkių minučių. „Pervėlai“, tas sakinytis galima išskaityti tarp linijų užrašų ant kapų daugelio tų, kurie praplosojo tikslą. Pora minutų tankiai nutaria visą skirtoją tarp laimėjimo ir pralošimo, pasiekimo ar neįvykdymo tikslo.

SKYRIUS IX

Linksmumas ir ilga gyvastis.

„Palaiminti tebus linksmumą teikiančiai.“

„Linksmas gyvenimas persitrukia metas, o paskui lieka mūsų atmintyje.“

Bacon.

Goldsmithas sako, kad vienu laimingiausių žmonių, kokius kada nors matęs yra, buvo vienas kalnys, žmogus

su viena tik koja. Buvo jis pasmerktas ligi gyvos galvos į sunkius darbus ir turėjo dirbti nuo saulėtekio ligi saulėlydžio, o vienok rodės, kad matė tik savo darbo šviesią pusę. Juokėsi ir dainavo ir darė įspūdį laimingiausio žmogaus tarp visos stiprumos (forto) įgulos.

„Nuo tų, giedrą savyje nešiojančių žmonių“ — sako vienas jų gerbėjas — „galima išgirsti, kam jie pilnai tiki, kad visos šalys yra dailios, visi pietūs gardūs, visi kalnai aukšti, visos merginos dailios. Kada toks žmogus sugrįžė iš kelionės po savo šalį metus sunkiai praleidęs, pasakoja, kad rasdavo ruimingiausius gyvenimus, pigiausius namus, geriausius šeimyninkus, dailiausius paveikslus ir gardžiausius pietus. Bet su kitais dalykais dedasi atžagariai. Visada juos apvogta, visai nieko nematė; jų šeimyninkė buvo ragana, gyvenimas neturėjo sau kokių įrašų, o aviena buvo teip kieta, kad dantis ant jo sau laužė.“

Vienas pirklis iš Minneapolisio turėjo dideles sankrovas, kurias ugnis visai sunaikino. Nelaimė ta išaukė melancholiją, kuri blogai atsisaukė ant jo proto. Veltui draugai stengėsi jį pralinksminti. Niekas negalėjo prashinti liudnumą, kuris jį apėmė. Priėjo kuona prie savų dūstės sumanymo. Kada jį ta nelaimė apėmė, buvo toli nuo namų. Vieną kartą gauna jis šokių laisvą nuo savo jaunuos septynmetinės dukters:

„Braung Tėve! Nuėjau pažiūrėti tavo sankrovų, kurios sudegė: išrodo jos labai dailiai, visos apdengtos ledu.“

Bučiuoju Tave Tavo

Lisė.

Tėvas, tą perskaitęs, prasijuokė. Ir teip, tas žmogus, kuris magstė išskoti iš trukio, prasijuokė balsiai. Šešėlis, kuris tendė jo protą, dingo galop po to saulėto spindulio įtekmeis.

Linksmas žmogus yra dang naudingėsiu žmogumi. Neaukština jis savo proto, nepasikakina pusėtinu pažvelgimu į žmones ir jų dalykus. Žino jis, kad ant svieto dang yra elgėstys, bet teip pat žino, kad elgėstys nepivalo būti tiesa, gyvenimo prievarata. Mato jis, kad kiekviename padėjime žmogus gal buti linksmas; aviniukai bliauja, paukščiai lakioja ir čiulba linksmi, maži šuniukai žaidžia. Kačiniai pilni linksmybės, visa atmosfera pilna judančių ir linksmų uodų; kad visur geras nusveria ir kad ant kiekvieno pikto yra gydantis vaistas.

„Spėju, Tamsta, velki jau septintą kryželį ant savo pečių?“ — klausia kartą vieno seno žmogaus. „Ne“ — atsakė — „septintą tai teip, bet saulėtoj pusėj, nes po tai pusėj artiau garbės.“

Kelieviai pasakoja, kad Islandiečiai, kurie gyvena tarp šalčio ir liudnumo amžinos kuone žiemos, teisinga, kad „Islandija yra viena dailiausių šalių, ant kurių saulė šviečia.“

Kada Pandora, negalinti užviespatauti ant savo žinėjimo, pakėlė dangtį nuo dėžės, kurioj, kaip Hezyod'as užlaiko, dievai uždarė visas nelaimės svieto, nelaimės tos išėjo iš dėžės ant žemės, bet Viltis liko ant dugno, kaip antidotum, prieš viską kas pikta.

Daktaras Marshall Hall tankiai prasišydavo savo pacientams „linksmumą“ — sakydamas, kad tai yra geresnis vaistas, negu koks nors nupirktais vaistinėje. Sirdies linksmumas daro lygiai gerai kaip vaistas. Sveikata yra proto salyga, o jos ženklų yra linksmumas. Pusė su tikty žmonių spėja, kad turi ką nors savyje, kas juos galop užmūša ir gyvenama chroniškioje baimėje prieš mirtį. Kas dar pikčiau rodosi bauginantis, kad kiti žmonės dailintų su jais jų ligos liudnumą ir pasirengę išpasakoti savo išsivajotas baimes prie mažiausios progos.

„Turi pasiminti su savim linksmumą ant kelio gyvenimo, kitaip nerasi jo dargi danguje.“

„Niekas neturi tų pajugų, kad užstoti brukiomis saulės“ — sako Emerson'as — „kad žinybai priduoti vertę, turi turėti linksmumą proto.“

Atsakyme ant klausimo „kaip galima prasišalinti nuo gundymo“ — vienas garsus rašytojas pasakė:

„Linksmumas yra pirmutiniu, linksmumas yra antru ir linksmumas yra trečiu nuo to vaistu.“

Paprastai prie vėlės giedros, prirengdamas mus prie perdurbimo persistatytų nelaimių ant tikrų palaiminimų, yra turto jauno žmogaus, ar jaunos merginos, įeinančios ką tik į darbstaus gyvenimo kelionę. Tas, kuris išdirbo sau papratimą žiūrėti į reikalus iš aiškos laimingos pusės, kuris mato malonumą žolėje, šviesoje — saulėje, žolynuose, ir gerą visame, turi didelę pergalę ant chroniškio malkotento, kuris nemato niekame gero. To paprastai giedra mintis dailina jo žymes, priduoama jiems dailė ir išdirba jo papročius dailės pilnus.

— Iš visų įvairumų — sako Goodrich — linksmumas yra naudingiausias. Kada kiti įvairumai atideda atlyginimo dieną, linksmumas atsidėkoja tuojau. Ir tai blizgėjimas priduoantis blizgėjimą dargi prastybei. Prilankus jis yra sveikatai ir duoda šviesą ir darbstaumą protui, yra jis skaisčia širdies giedra, priešingumu debesims ir liudnumui, melancholijos liudnumui.

Dvasia, kuri sutvėrė Hamlet'ą arba Lear'ą butų išnykusi, jei butų neturėjęs tokio gero linksmumo, galinčio sutverti Falstaff'ą ir Linksmas Kumutes iš Windsor. Londono „Lancet“, garsiausias daktarų laikraštis, paduoda šį moksliška iširtą paliudijimą apie giedro proto vertę:

„Giedro proto darbstaumas yra tai didžiausias svarbus dalykas silpnėms ir ligystėms. Pirmiejiems — gal jis palengvinti atsitikimus; antriejiems — gyvenimo įjeiga nevelzinti į ligą. Taigi yra gana svarbu užlaikyti protą ant kiek galima linksmame padėjime. Ta pati energija, kuri įgauna proto darbo pavaldą, yra lygiai gavi sąnarių darbui. Proto įtekmė veikia ant kuno, o linksmas protas ne tik prashalina kančias, bet priduoja įjeigų gyvume kunui.“

— Laikau puikybe atskirą valgį — sako Talleyrand. — Gera filozofija randasi žodžiuose: „Juokis ir išdrutėk.“ Kad kiekvienas pažintų juoko galybę, kaip įrankį, duodantį sveikatai stiprybę, ir kaip įrankį gyvenimo paliginantį, melancholijos šešėlis, kuris šiandien rauda amerikiečių veide, be abejo prazutų, o gydytojų tūkstantadį tuojau liktų be darbo. Juoksmas buvo mūsų duotas, kad juo išmintingai naudotumėmės mūsų kuno reikaluose. Gamtos užduotis, kad mūsų vidaus sąnarių įvairinimas atduotų kartu mums linksmumą. Juoksmas prasišėda plaučiuose ir bubnelyje, pajudindamas kepenis, pilvą ir kitus sąnarius ir silpną, bet skubų judėjimą, kas daro linksmą įjauimą ir yra panašus į jodinėjimą. Širdis muša skubiau, išsuntinėja daugiau kraujo po visą kūną, didina kvėpavimą, platina šilumą ir karštį po visą kūną. Juoksmas priduoja akims žvilgėjimą, padidina prakaitavimą, praplatina krutinės kletką, išstumia išnaudotą orą iš plaučių skilčių ir stengiasi sugrąžinti lygavara, kurią vadina sveikata, o kuri šieina iš harmoniškio darbavimos visų mūsų kuno judėjimų. Ta lygavara, kurią gali suaukinti nemiegota naktis, neigistina žinia, „piktumas“ ar neramumas, tankiai grąžinama su pagalba gero, širdingo juoko.

Linksmas gydytojas yra kartais geresnis negu jo pigulkos. Ne rupešnis apie šią dieną, bet rytojaus ir ateinančios dienos ir ateinančio mėto klausimai baltina mūsų galvą ir raudkšlėmis apdengia kaklą.

— Žmonės ne tam sutverti, kad vaikščiotų nulenkti galva ir nuleistomis akimis — sako vienas šių laikų rašytojas. — Kiekvieno pareiga yra rodyti laimę ir linksmumą, kurių turi savyje ir aplinkui savęs, o pirmiausia turime žiūrėti ir į šviesią reikalo pusę. Kaip negali debesis ir garas ukais užkibti ant saulės, teip paniurės, piktas budas negali ilgai likti, kuomet kas nors linksmas ateina su širdingu: „labą dieną.“ Neuzmiršk pasakyti to su juoku visiems, kuriuos sutikai. Darbstaus, pilnas gyvenimas negali buti kitoniškas, tik linksmas.

— Pasakojau tau — sako Southey — apie vieną išpaugą, kuris visados norėdamas valgyti vyšnius, ėmė akinius, kad vaisius išrodytų dailesnius ir skanesnius. Lygiai teip pat elgiuosi su daugumu mano patraukimų, o nors neatitraukiu aklų nuo mano sunkenybių, tai uždarau tas sunkenybes teip ankštame kampe, ant kiek tik galiu, ir tai dėl savęs, o niekados neleidžiu sau ilgėti jais kitus.

Visiems pažįstamas yra linksmybės noras papuošti visą ką pasaulyje.

Kada Harrison'as sėdėjo uždarytas kalėjime Bostone, sakėsi, turėjęs tuomet du gerus draugu: gryną sąžinę ir linksmą protą. Lincoln'o linksmybės prirengė jį apsiminti naminės karės sunkenybes. Jo juokai ir nenukainojamos apysakos sklaidė juodžiausių valandų liudnumą, kokiose buvo žmonės.

Dviem dalykais niekados neprivalome slogintis, tuo ko „negalime išvengti“ ir tuo ką „galime išvengti.“ Geriau atrasti savyje vieną trukumą, negu dešimtį pas kaimyną.

Henry Ward Beecher'is buvo didžiausiu juokdariu kolegijoje, už tai nepatiko keletui dvasiškių, nes buvo pilnas linksmumo. Iškilmingas rimtumas tuomet buvo skaitomas kaipo krikščioniško budo apsišėkimas; o tečiaus tas linksmas pamokslininkas įvykdė daug, kad parodyti, jog religija yra dailiausia daktų pasaulėje.

Elena Hunt'ė sako, kad yra viena nuodėmė, kuri rodos visur yra ir dėlto nėra vieno nėra tikrai apsvarstyta, apskritai imant, permaži atkreipiamie atidžios apsvartydami keno nors buda. Yra tai kankinimosi nuodėmė. Ji teip prasiplatinusi, kaip oras, kaip kalba; teip prasiplatinusi, jeigu tik neperžengia paprastos ribos, neuztėmiam jos dargi. Tyrinėk paprastą pirmą geresnį žmonių susirinkimą, o patirsi neilgai laukę, kad kas nors savo kankinimus parodytų, t. y., skųsis tais ar kitais, apie ką tikrai kiekvienas namie (vagonė) ar ant kampo gatvės žinojo prieš tai, o kam tikrai ne vienas negali pagalbėti. Kam kalbėti apie tą Saltą, šiltą, šlapį sausa, kas nors sutraukė sutartį, negerai išvirė kokią nors stovą; paikumas ar kas nors suteikė didelę nelaimę. Yra daugelis dalykų, kuriais galėtumėm kankintis. Stačiai stebėtina, kiek daug nemalonomo ir nusiminimo galima rasti laike vienos dienos, jeigu tik atidžiai žiurime į tą pusę. Kai kurie žmonės, rodos, lyg medžioja ant baurių ir tamsių gyvenimo pusių, vieton įjieskoti dailės, harmonijos ir šviesos. Teip užgimėme rupešiams, kaip kibirkštis išlekimui į viršų. Bet dargi kibirkštims, lekėnčioms į aukštį, yra giedras dangus, o juo mažiau laiko reikalauja kelionei, juo anksčiau jį pasiekė. Kankintys, yra tai visą laiką praleisti kelionėje.

Kaip tai yra teisinga, jeigu esame linksmi ir užganėdinti, visa ganta juokiasi su mumis kartu: oras išrodo labiau balsamišką, dangus šviesesniu, žemė turi aiškesnį žalumą, medžiai turi daugiau lapų, kvietkos skaniau kvėpia, paukščiai dailiau čiulba, o saulė, mėnuo, žvaigždės, viskas rodo mums dailėsius.

Walter Scott'as, kuris rašė: „Duok man dorą juoką“ buvo vienas laimingiausių žmonių pasaulyje. Turėjo jis meilų žodį ir meilų juoką kiekvienam ir kiekvienas jį mėgo. Kartą metė į šunį akmenį ir išmūšė jam koją. Nelaimingas gyvulėlis prisilinko prie jo, vilkdamas nulažtą koją ir laizė jo kojas, jam į tą žiurint širdis ko tik neplyšo. Pasakojo, kad tai buvo baisiausias sąžinės išmetinėjimas, kokį kada nors gyvenime jautė.

— Nedrįstu kankintis teip, kaip nedrįstu prisiekti ir keikti — sako Jonas Wesley.

Paprasti kankintojai mato dang daugiau nelaimių negu kiti. Niekados jiems nėra teip gerai, kaip jų kaimynams. Oras niekados jiems neprielankus. Vėjas yra per stiprus, ar persilpnas, persiltas ar persaltas, ar persausas. Keliai ar baluoti, ar dulkių pilni.

— Linksmumas yra dievišku vaistu — sako vienas išmintingas rašytojas — kiekvienas privalo jame maudytis. Paniurės budas, piktas budas, nuliudimas, nerimastis, visa ta gyvenimo radis turi buti linksmybės balsamu numazgota. Balsamas tas geresnis yra negu akmuo apšvelnimui brangių akmenų. Kiekvienas žmogus privalo jo apsitrinti. Žmogus be linksmumo yra kaip vežimas be supinių, kuris ant kiekvieno žingsnio gali skaudžiai sutrenkti. Žmogaus linksmumas panašus yra į vežimą su supyne, kuriuo galima važiuoti blogiausiais keliais ir nejausti nieko išskiriant malonų supimą.

Be abejonės galėtumėm daugiau parašyti apie paniurę budą, labiausia jeigu norėtumėme priminti ką nors apie mūsų purtaniškus prabocius, kurie dejuo melsdamiesi ir didesnei Dievo garbei ant maisto turėjo ištysusį veidą. Buvo jie žmonėmis, ką kaip Jokubas čiulpė melancholiją iš dainos, kaip kiauė išgeria kiaušinius.

Bet mes priėjome prie naujo ir geresnio Kristaus mokslo supratimo. Dievą garbiname ne su liežuvių pagalba, bet su padėkos pagalba, o kiekviena gera mintis ir geras veiklas reikalauja gamtiško susinešimo su linksmumu.

Kristus pasakė:

„Šiandien, ne ateinantį metą, ne teismo dieną, bet šiandien busite su manimi ne pragare, bet rojuje.“

Kaip ilgai žmonija manys apie piktumą ir nelaimę ir tvirtį, kad gyvenime be vilties, be linksmumo pasaulyje, nuodėmė ir mirtis turi buti amžina! Kad nesusitaikta pasgės galop harmonijoj, tamsybė — šviesoje, melagystė — teisybėje, liga — sveikatoje, nuliudimas — linksmume!

Neramumą ir rupeštį galima išskaityti ant kiekvieno, kuone, amerikiečio veido. Sulinkusi pastova, prieš laiką žili plaukai, sunkus žingsnis ir karštas skubumas yra amerikiečių gyvenimo žymėmis. Neramumas ir neuzsiganėdimas pasirodė chroniškais ir yra mūsų šimtmečio ir tautos charakteriška žymė. Tukstantadi miršta kasmetą nuo dvasiško priepauidžio, neįspildytų vilčių, ambicijų, kurie sutiko neperkovotinas sunkenybes ir iš priešlaikinio persidurbimo. Neišsimoklino vartoti doro linksmumo, esančio aukštesnių išminčių ypatybė, o kuris yra geriausia vaistu gelbiančiu žmonių neramumą. Neišsimoklino.

Toliau bus.

Tautiškos Polikos Knygynėlis.

PERSEKIOJIMAS YPATOS LAISVĖS.

Visi Maskolijos gyvetojai, kaip buvo minėta, yra pavesti policijos priežiūrai ir globai. Kadangi iš kaktos ir akių negali policija pažinti kiekvieno pavesto jos globai žmogaus, todėl kiekvienam suaugusiam žmogui tapo įsakyta turėti savo valėsiaus ženklą, arba t. v. „legitimacijos knygutę“, kuri parodo, kas per žmogus yra knygutės savininkas, iš kur jis, kuo užsiima ir tt.. Norint išvaziuoti į kitą guberniją, jau nepakanka valėsiaus paliudijimo, bet reik turėti paliudijimą arba t. v. „pašportą“ nuo gubernatoriaus.

Kas neturi savo „ženklą“, nors butų ir nekalts, gali buti policijos suimtas, apkaltas, kaip koks piktadarys varinėjamas, kol nebuna pristatytas į savo valėsį. Užsieniai yra atskirti nuo Rusijos keliomis kareivių eilėmis, kurie neleidžia ne tik gabeniti pirkinį iš užsienių, bet ne laisvai pereiti žmonėms per sieną iš vienos arba kitos pusės. Gyvenantiems juostų trijų mylių nuo sienos leista yra keliauti į užsienius tik su tam tikru valėsiaus liudijimu (pasu). Gyvenantiems toliau nuo sienos, reik išimti tam tikras raštas arba pašportas nuo gubernatoriaus ir užmokėti už tą tiesą gan brangiai. Beto, gavimas tos tiesos yra apsunktas tuo, kad reikalaujamas yra liudijimas policijos apie ypotos istikimybę.

Begaudydama priešingus valdziai raštus, policija dar daugiau kankina žmones. Jai nereikia tuomet ne augstesnes valdzios leidimo, ne liudininkų, ji užpuola ant žmogaus, iškrausto jo kišenius, atima pinigus, įsiveržia į jo namus, išlaužia duris, atplėšia skryniąs, apvagia. Jai nereikia prieš žmogų teisintis, rodyti keno nors skundą. Todėl ir ateitinka, kad policija pati pakiaša „uždraustus“ raštus turtingiems žmonėms, o paskui ant jų užpuola, išvilioja pinigus, apiplėšia (skaityk apie Pakruojaus istoriją knygutėj „Penkiolikmetų sukakus“ p. 11, 2e mai).

Politiškieji prasikaltėliai, t. y. toki žmonės, ką skaito uždraustus raštus, arba platina priešingą valdziai mokslą, yra pikčiau persekiojami negu vagys ir galvažudžiai, jie buna suimti, apkaltinti policijos be tyrinėjimo, be sudo, be susimylėjimo, jie buna kankinami kalėjimuose, siunčiami Sibirą, pavedami policijos priežiūrai ir sauvalei...

Kokias tiesas suteikia valdzia policijai link „politiškų“ jų prasikaltėlių, liudija tam tikri „įstatymai apie policijos priežiūrą“.

Art. 17. Priežiurimas, policijai pareikalavus, turi tuo atėiti į policijos būvėnė.

Art. 18. Vietinė policijos valdzia turi tiesą įeiti į priežiurimo kambarį kiekviename laike.

Art. 21. Priežiurimas negali užimti vietos nė viešpatystės nė draugijų įstai-gose.

Art. 24. Jam uždrausta: mokinti vaikus, laikyti viešai prakalbas, buti ant postdžių mokslo draugijų, laikyti trak-tines, spaustuves, knygų krautuves ir apskritai užimti kokiu kitu, viešai vedamu, darbu.

Art. 28. Nuo gubernatoriaus parei-na uždrausti kiekvieną užsiėmimą, kurio galėty padėti priežiurimam jam įkūnyti jo abejonių užmanymus.

Apgrinti save nuo policijos užpuolimo nėra galima: vie-na, žmonėms uždrausta turėti ginklai, o antra — policijos sauvale yra prilaikoma įsta-tymų ir teismai negali tos sauvalės susiaurinti.

Policija leista yra teipgi kišti savo nosį į konusmul-kiausius žmonių reikalus, dargi į šeimynos gyvenimą.

Štai, 122 art. sako: „policija rūpinasi, kad jaunieji gerbtų vyresnius ir senius, kad vaikai klausytų tėvų, tarnai — ponų ir samdytojų“. 238 art. daleidžia policijai daboti: 1) „kad žmonės nesikraustytų, nespautų viens kito, kad nebūtų sauvės, kad viens su kitu apsieitų mandagiai ir šaltintų nuo žiulundo ir valdų; 2) kad viešose vietose prie žmonių praklinių ir moterių, nė ko kiū būdu nebūtų vartojami nesvarūs žodžiai ir keikimai, kad niekur nebūtų riksmo, peštynių, betvarkystės ir maišaties; 3) kad, atsitikus mažiesiems vaidams, nesutikimams, peštynėms ir panašioms nusižengimams, būtų tuojau sulaukoma sauvės ir besivaidijančios šalys sutaikomos.“

Iš tų įstatymų matyt, kad policija gal kisti nosį tarp tėvų ir vaikų, samdytojų ir samdininkų, dargi ir tarp vyro ir pačios. Jai pavesta yra mokiėti žmones doros, gražaus apsiėjimo, mandagumo, nuolankumo prieš vyresnius ir t. t. Jai pavesta yra teipgi naikinti nesutikimus, vaidus, dargi ir sudą, taikinti nesutinkančius... Žodžiu sakant, policijai pavesta yra globa ir prižiūrėjimas visų gyventojų. Ji juos turi vesti keliu nuolankumo ir paklusnumo, ji turi mokėti suvesti visas paslaptis žmogaus gyvenimo, visą jo dūmas. Ji turi būti „visur esanti, visagirdinti, visžinanti, visgalingi“. Ką negali valdžia atlikti per mokyklą ir laikraščius, tai turi stengtis atlikti policija su savo žemskiais (uriadnikais) ir žandais. Teip kaip kariūnėse, kazarmėse, mokiniojais yra uždėti visoki undraficeriai, feltfėbliai ir kitoki valdžios parinkti vadovai, teip jau norėtų padaryti valdžia ir su visais žmonėmis: ji norėtų visą šalį paversti dideliu kazarmė, kurioje žmonių mokintojais būtų žemskiai, žandariai ir kiti valdžios tarnai. Teip kaip kazarmėse reikia pildyti visokius, nors ir neteisingiausius prisakymus, teip jau nori padaryti ir su žmonėmis. Policijos turi visi klausyti ir jai lankavotis. Kas jai nemalonas, tą lengvai gali į jį įkasti, nes jai lengva prie kiekvieno prisikabinti. Norėdamas skųstis, žmogus negali rasti teisybės: jeigu vienas skųsis, tai jam netikės, daugeliui skųstis nevalia; o jeigu skundas ir bus priimtas, tai visgi nieko žmogus negali laimėti, nes pagal valdžios įstatymus, sudą tokioje atsitikimuose daro pati policija.

VAISIAI POLICIJOS VIEŠPATAVIMO.

Tokios neapbrėžtos tiesos policijos yra šaltinių policijos sauvės ir žmonių prispaudimo. Kad teip yra ištikrųjų, liudija daugybė paveikslų iš gyvenimo policijos tarnų. Čion pakaks paminėjus garsius Radomo policijos darbus, kurių negalėjo nė pati valdžia užlepti.

Nuo 15 iki 20 balandžio mėnesio (s. a.) 1896 m., Radomo mieste, Varšavos teismo rumas sudėjo Radomo policijos viršininką (policeisterį), rotmistrą Kiričenką su jo tarnais — žemskiais ir 4 žydellais (tarpininkais) — už emimą kysių, už prilaičymą ir nepersekiojimą vagių, už įželdimą žodžiais ir darbais (kumščiais, spardymu kojomis) nekaltų žmonių ir dar už kitokius prasikaltimus.

Anot parodymų liudininkų, buvo teip:

Per paskutinius 2—3 mėnesius (prieš 1894 m.) buvo apspitusi Radomo miestas gauja vagių ir plėšikų. Kokia 50—60 žmonių išvien su policija visokeriopai skriaudė miestą ir iš kaimų atvažiuojančius gyventojus. Ant prekyvietės, vadinamos „Wola“, tie piktadariai viduryj dienos apilėsdavo kaimiečius, ištraukdavo kuonę per akis iš kišenų pinigų, atimdavo atvežtus produktus, pavogdavo vežimus ir arklus. Kaimo žmonės bėgsu buvo į Radomą keliauti.

Ant galo pagalios, kaimiečiai visai nerštojo vežę miestą savo produktus. Prekystė apsislojo; apie 100 prekėjų ant „Wola“ buvo beveik galutinai susibankrutę. Suprantama, kad ir kitose miesto vietose nebuvo visiška ramu nuo vagių.

Vagims ir plėšikams nieko negalėjo padaryti, nes policija su jais ėjo išvien, visur užstodavo juos, tyčia, nepersekiodavo, jeigu matydavo kur vagiui bėdą, perspėdavo jį, visokeriopai padėdavo vagims; jeigu jau kur neatbutinai turėdavo policija vagį suimti, tai rūpindavosi jį kuonogreičiausiai vėl paleisti. Žemskiai, išgirdę kur šaukiant ką pagelbos, arba nusidūdavo negirdi arba nusidūdavo sau į kitą pusę, arba tyčia pasislėpdavo kur, idant plėšikams neužkenkti savo darbą pasekmingai atlikti. Žinomas daiktas, ne už dyką policija vagims padėdavo: vagys policiją apmokėdavo, ir savo pelnu broliškai dalydavosi.

Keli liudininkai pripažino mane, kaip žemskis įsivijo į vieną kiemą 3 tik-ką apsigūsius vagis ir užsidaręs su jaisiais pašalioje vietoje, pasidalino pelnu su jais.

Po akių gi kito liudininko žemskis užėmė kasžin koki vagį su pavogtais kopustais, atėmė nuo jo netik kopustus, bet ir visus pinigus, vagį tuojau paleido, kopustus gi ėjau vienai bobai pardavė.

Liudininkas Jankelis Gutman matė žemskį naktį vežant nuo likarnos atvažiuojantį sodietį toliau į tamsią vietą, kur neužligio ant to sodiečio užpuolė iš karčiamos išlindę vagys ir apilėsdė jį.

Tam lygių atsitikimų, kaip policija prilaikydavo vagis, liudininkai parodė daugybę. Patys vagys atvirai prisipažindavo, kad jie policijos visai nebijo, nes jai turį nusipirkti. „Ko jūs ant mūsų pykstate?“ — sakydavo jie miestelėnams — „juk mes, pavogę 3 rublius, turim 2 rubl. policijai atiduoti!“

Pasak vieno liudininko, žemskiai nežinoi nenorėdavo keno pavogta, jie tik klausdavo, ar daug pavogta, idant iš augsto galėtų spręsti, kiek jiems iš to išpuola.

Žemskių vyresnysis Varlamovas stačiai duodavo prisakymus žemesniems žemskiams negaudyti ir neįeiti į vagių. Kiekvienas vagis mokėdavo ant nedėlios po 1 rublį, apart prigulincios jam dalies iš pavogtų daiktų. Sykį 2 žydellai patys, nesiisiklausę policijos, sujieškojo pavogtą bricką. Patyręs apie tai vyresnysis žemskis Varlamovas balsiai keikė juos už tai, kad anuodu kiša nosį, kur nereik.

Bet ką čia kalbėti apie žemskius, kad patsai jų viršininkas, rotmistras Kiričenko, buvo didžiausiu vagių užtarytoju. Jeigu atėidavo kas pasiskųsti ant žemskių, ką vagių nepersekioja, arba prašyti pagelbos vagims pagauti, tai Kiričenko ant tokių skundų ir prašymų visiška nieko neatsakydavo, tik

biauriais žodžiais išniekindavo prašytojus, vardyavo laukan nuo savęs, kartais net mušdavo kumščiomis ir spardydavo kojomis, arba į koją įmesdavo. Prašyti pas Kiričenką apgynimo nuo vagių buvo veltui, ir gyventojai beveik liovėsi dēlei tokių dalykų pas jį lankęsi. Užtatai buvo du žydellai, kuriuodu rotmistras Kiričenko visados maloniai priimdavo ir perkuriuos gyventojai galėdavo prašyti ir išprašyti pas jį, ko tik norėdavo — žinoma, už gerus pinigus. Tai buvo šiuokorius Šamas Blaf ir muzikantas Joesek Chwat. Juodu su rotmistru Kiričenko, pasak vieno žemskio, buvo „viena dvasia“. Per tuodviej žydelių rankas Kiričenko imdavo visokius kysius.

Prieš sudą liudininkai pripažino kaltu rotmistrą Kiričenką dēlei 19 lupimų ir kysių emimų. Tasai vyras imdavo, kaip įmanydamas. Kiek jo prisirinkta pinigų, nėra žinios; tiktai yra patikrinta, kad vienas jo žemskis, kuris prie pašortų buvo, surinko 12 tukstančių rublių! Tai kiek gi nulupo nuo gyventojų pats viršininkas, jeigu žemskis tokios sumos susilaukė!

Nuo 1892 m. iki 1895, mieste buvo padaryta 770 vagysčių, plėšimų ir apgavimų, kurių policija visai nepersekiojo ir nesurado.

Bet viskam galas esti. Atėjo tasai laikas ir Radomo vagims ir plėšikams. Kovo mėnesyje 1895 m., 48 Radomo gyventojai padavė skundą Radomo prokuratoriui ant negalimo pasielgimo policijos. Skundą patvirtino apie 200 liudininkų. Tokiu būdu policeisteris Kiričenko su savo pagalbininkais pakliuvo po sudą. 20 d. balandžio mėnesio 1896 m. Varšavos sūdo palata apsidijo Kiričenką į kalėjimą ant 8 mėnesių. Varlamovą su žydu Blatu į areštantų skyrių ant 8 mėnesių, žydą Chwatą į kalėjimą ant 3 mėnesių ir Glovackį (žemskį, ką prie pašortų buvo) ant piniginės bausmės.

Tai toki dalykai darėsi gubernijos mieste Radome, po akių gubernatoriaus, žandarų, prokuratoriaus ir kitokių vyresnybių! Bent per 3 mėnesius plėšikų gauja naikino miesto gyventojų gerovę ir visos valdžios tyli ir duoda policijai ganytis! Ar tai nedaro, kad pas mus vyriasybė (iš maskolių) tankiai tik ant „atsiganymo“ (na kormlenje — maskoliškai) siunčiama!

Nerupi jiems apgynimas gyventojų nuo vagių, galvažudžių ir plėšikų, bet pripildymas jų pačių kišenų ir pilvų!

(Pabaiga bus.)

„Motinėles“ pranešimas.

Grudžio 1 d. užtvirtinta, o sausio 27 į tam tikrą rejeistrą yra rašyta draugija „Motinėles“. Jos įsteigėjais yra kunigai: Korzonas, Laumianškas, Tiškevičius, Mokytojas Jablonskis ir Panevėžio miesto gyventojai: Antanavičius, Kozakevičius ir Balčiūnas. Draugijos tikslas — šelpiti augstesnius mokslus einančius neturtingus lietuvius. Tikrėji sąnariai moka kasmet mažiausiai 10 rublių, sąnariai taikininkai mažiausiai 1 rublį. „Motinėles“ valdyba bus Kaune.

Vasario 21 d. bus Kaune pirmasai įsteigiamasis „Motinėles“ susirinkimas naujiems sąnariams priimti, valdybai išrinkti ir kitiems draugijos reikalam apavarstyti.

Kun. Šaulys

Lenkiški laikraščiai ir Lietuva.

Lenkiškuose Europos ir Amerikoje laikraščiuose dabar pilnas straipsnių apie lietuvius, tik gaila, kad dauguma lenkiškų laikraščių visai negali suprasti priežasčių dabartinių nesutikimų lietuvių su lenkais, priežasčių besisalinimo lietuvių nuo lenkų.

Kvailų, betėjusių, užgautančių lietuvių raštų daugiau negu kitokių. Lenkai mato, kad prietikiškai pagėdo, kaltę verčia ant lietuvių sprando, visai nenori pažinti savo pusę. Seniau lenkiškiems raštininkams rodėsi, kad pakaks lietuviams priminti Lublino unią, o lietuviai vėl bus lenkų įnagi; dabar jau to nepakanka. Lublino unią padaryta Lietuvos ir Lenkijos aristokratų, be lietuvių tautos, aristokratų gi Lietuvoj ir dabar nesiskaito lietuviais. Ne lietuvių kaltė, jeigu aristokratų ir kitokių išgamų įtekmė nupuolė Lietuvoj, o drauge su tuom ir lenkų įtekmė.

Išvisu straipsnių, pasirodžiusių lenkiškuose laikraščiuose, rodosi teisingiausiai, bent kaip rodo pradžia, parašytas pereitame „Zgodos“ numerį straipsnis uždėtojo „Zinyčios“ Hertmanovičia. Patilpo jo vienok dar tik pradžia. Yra tai aprašymas formoj pasikalbėjimo autorius su neseniai pribuvusiu lietuviu.

IŠ VISUR.

Finlandijoje atsibuvo nauji finiško, selmo pasiuntinių rinkimai 15 d. kovo. Sulyg naujų tiesų, kiekvienas rinkėjas galėjo paduoti 3 balsus. Visos dirbtuvės buvo uždarytos, kad ir darbininkai galėtų balsuoti. Finlandijoje ir moterys turi tiesas balsuoti ir jos dalyvavo rinkimuose.

Rumunijoje, tulose apskrčiuose sukilo kaimiečiai. Žydus ten gyvenančius apėmė baimė, kad kaimiečiai neužsimanytų atlošti Rumunijoje Maskolijos juodašimčių rolę.

Serbijos sostapilėj Belgrade streikuoja darbininkai. Vienaime susirėmė darbininkų su policija, penki darbininkai likosi užmušti, o 20 tapo sužeistų.

Toulono porte, pietinėj Prancuzijoje, ant prancuziško kariško laivo „Jena“, nuo torpedos eksplozijos, užsidegė parako krantuvės. Eksplozijos tapo 110 jurininkų užmuštų, o su viršum šimtas sunkiai sužeistų; sužeistų daug yra mirtinai. Sužeisti teipgi štabo perdėtinis Terpzinėj jurij laivynės Bertier ir admiralas Mauceron. Eksplozija į šmotus išardė visą užpakalinę dalį laivo. Laivas „Jena“ buvo vienas iš geriausių prancuziškos laivynės laivų. Nuo ko eksplozijos tapo, nežinia.

Hamburge laivų savininkai, dėl užgimusių nesutikimų su užkrovėjais, prašalino 5000 iškrovėjų į vietoj parsitraukė 1500 laivų iškrovėjų iš Anglijos. Daugelis laivų sustoja dabar Altonoj, kur nėra nesutikimų su darbininkais.

Maskolijos kariški teismai, nuo jų įvydimo iki 5 d. kovo, pasmerkė pakorimui 764 žmonės, taigi išpuola po 5 kas dieną. Daugiausiai nužudė jie žmonių Lenkijoje ir Latvijoje.

12 d. kovo pasimirė Parizijū būvęs Prancuzijos prezidentas Casimir Perier. Gimęs jis Parizijū 1847 metuo.

Maskvos darbininkai rengia visuotinę streiką, jeigu Stolypin išvaikytų ir dabartinę dūmą, arba jeigu bandytų apbrėžti dūmos tiesas.

Elizabethgrado gubernijoje plėšikai užpuolė ant vieno dvaro, surišo dvaro savininką, jo pačią, penkis darbininkus ir visiems galvas nukapojo. Vienas darbininkas, kareivis, pamatęs plėšikų toki darbą, gavo proto sumaisymą ir nuo to pasimirė.

Hamburge streikuoja laivų iškrovėjai. Garlaivų savininkai atkakusį į portą kelių prancuziškų laivų jurininkams pasiūlė po \$1.50 extra mokesčio, jeigu jie padės iškrauti vokiškuosius laivus. Prancuzai vienok atmetė pasiūlymą; matyt prancuzai geriau už anglijonus supranta darbininkų reikalus.

15 d. kovo, įgriuvo lubos Tauridos rumo, kur atsibuvo maskolios dūmos susirinkimai, ant laimės, vienok ne laike dūmos susirinkimų. Jeigu būtų tas atsitikęs laike susirinkimo, didesnė dalis kairiųjų partijų ir vidurio atstovų būtų užmuštų arba sužeistų, bet ne ministerių, ne rando šalininkų nebūtų tas užgavė.

Mena todėl, kad tas reakcijos šalininkų buvo tyčia parengta sumažinimui rando priešų.

Terp pargabentų į Hamburgą užimti vietas sustrakavusių angliškių darbininkų užgimė mustynės. 17 sužeistų angliškių darbininkų reikėjo gabenti į ligonbučius.

Vokietijos prokuratorija apkundė į sudą socialistiškąs parlamentas pasiuntinius už parengimą parlamentu trioboj susirinkimo, kuriame buvo teipgi 50 redaktorių sociališkių laikraščių.

Naudin, expertas bevielino telegrafo, užtikrina, kad eksplozija ant prancuziško kariško laivo Jena galėjo pagimdyti liuosos elektriskos vilnys, kurios galėjo uždegti paraką.

Ispanionoj, kastynėse Bede Infieras atsibuvo eksplozija, kurios daug darbininkų likosi užmuštų.

Austrijos sostapilėj sustraikavo duonkepiai, strakuoja su viršum šeši tukstančiai darbininkų. Pasekmes straiko labiausiai jaučia beturčiai.

Pietinėse Amerikos respublikoj Columbia, šteta Tahira, užgimė revoliucija. Vadovu revoliucionierių yra jenerolas Penaldosa.

14 d. kovo, Maskvoj, keituris suimtus revoliucionierius karės lauko teismas pasmerkė nužudymui ir jie likosi tuojau pakarti.

Šiaurinėj Italijoje, 13 d. kovo, išdegė su visu miesteliu Borsano. 2000 žmonių nužudė visus savo turtus, neteko pastogės.

Vokietijoje, anglių kasyklose Forbache atsitiko baisių dujų eksplozija, kurios 70 darbininkų likosi užmuštų.

Kasyklose Saarlouis, Vokietijoje, besileidžiant darbininkams į olą, nupuolė besikėlimo pritaista. Prie to užsimušė 22 darbininkai.

Pasimiręs Persijos valdonas paliko visokių brangių Washington ave., William Albridge pereitos nedėlios dieną norėjo esanandį pas vuosvi savo pačią atlankyti, bet vuosvis jį priėmė nedraugiškai. Užgimė barnys, laike kurių vuosvis išsitraukė revolverį ir mirtinai savo žentą pašovė.

Bremos garlaivų kompanija pakėlė kainas kelionėse išsivims į Ameriką ant 10 markių nuo ypatos.

Peterburge, darant kraują gyvenime vieno studento, explodavo bomba. Eksplozijos: vienas žandaras, 3 policistai ir 2 civiliški urėdininkai likosi užmušti, o 6 ypatos tapo sužeistos.

Nicaraguos prezidentas Zalaya, įsiveržęs su kariūnėne į respubliką Honduras, atsiuntė į Managua telegramą, jog po Maraita, mušyje, kuris traukėsi dvi dieni, jis sumušė Hoduraso armiją.

Mexike, mieste Paraja Nueva apsirėiskė geltonasis drugys.

Bulgarijos sostapilėj, Sofijoj, likosi užmuštas to krašto ministerių perdėtinis Petkov.

Redakcijos atsakymai.

GARBUKUI. Atsisaukimus reikia rašyti svarbiuosius klausimuose, jiems reikia surasti vis naujus motyvus. Atsiųstame yra tik tas, ką nuo seniai visi atkartoja ir tas stoji jau nuobodulio pasaka. Reikalai tie, teisybė, svarbus, bet atsisaukimais blogo nepataisysime, kadangi tie, kurie pataisymo reikalauja, kaip Tamista pats pripažysti, „Lietuvos“ ne skaito.

BUMŠTEKUI. Su pasiskundimu reikia kreiptiesi į kalėjimo užveidą. Laikraščiai ir teip turi per daug talpinti raštų su užsiuolimais ant ypatų. Klįstiesi į nesutikimus terp kalinių negali.

NAUGATUCKO KLUBO SEKRETORIUI. Apie tai, kad bučėris aukų nepasilaike, pagarsino jau kiti; antrinti tą patį nėra reikalo. Geriau pirma apsiurėti, o paskui ką nors kaltinti, tasyk ne reiks ne klaidų atsauginėti.

VIETINIOS ZINIOS.

Pereitos nedėlios dieną, mažoj motorinėj valtelių išplaukė ant ežero išimti tinklus tris žvejai: Juozas Tautek ir du jo pagalbininkai, lenkai, o gal lietuviai gyvenanti ant Mosprat gatvės.

Ant ežero užklupo juos vėtra, kuri be mažo nesudaužė valtės. Atkakusi iš gelbėtojų stacijos pagelba, visus žvejus išgelbėjo, bet prie tinklų jie prisigriebti negalėjo.

Pereitą sanvaite Chicagoj pasimirė išviso 684 ypatos, kuriame tai skaitliu buvo 391 vyryškis ir 293 moterys; vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 205, senelių virš 60 metų 157. Daugiausiai mirtų, nės 158, buvo nuo plaučių uždegimo, nuo džiovos 77, nuo širdies ligų 52.

Pereitos nedėlios dieną parėjo į savo gyvenimą pn. 111 W. Madison st. pusėtinai užsidulines 84 metų C. H. Thompson ir gulė į lovą. Namų gyventojai, po valandai, pajutę gazo kvapą, įėjo į Thompsono miegutį, bet rado jį jau nuo gazo užtrokusį.

Panašus atsitikimas buvo pn. 58 S Carpenter st. Čia, užsigėrusi, parėjo namon 23 metų Lillie Hukins ir įėjusi į savo kambarį, užsirakino. Vakare, namų gyventojai, pajutę gazo kvapą, išlaužė jos kambario duris, bet rado merginą jau negyvą. Manoma, kad ji atsukinėjo gazą su mieriu nusizudyti.

Gyvenantis pn. 7600 Washington ave., William Albridge pereitos nedėlios dieną norėjo esanandį pas vuosvi savo pačią atlankyti, bet vuosvis jį priėmė nedraugiškai. Užgimė barnys, laike kurių vuosvis išsitraukė revolverį ir mirtinai savo žentą pašovė.

Ponas Busse yra nevedęs gyvena su tėvais, o su tėvais ir t.

APGARSINIMAL.

Skaitytojams.

Kurių prenumerata „Lietuvą“ pasibaigė ir iki šiol jos neatnaujino, tiems šis „Lietuvos“ numeris bus paskutinis.

Todėl, kurie nenorite, kad „Lietuvą“ sulaukytume, tai pasiskubinkite užsimo kėti prenumeratą.

A. Olszewskis, Išeistojas.

Ne žveriskumų.

Draugija, apginanti ir norinti panaikinti žveriskumus, daromus gyvuliams, perspėja kiekvieną ypatą už žveriskumą, brutaliskumą, Taigi, gyvuliai gerai apsaugoti. Vienok, jeigu žmogus, ar per nežing ar apsielidima, neturi pasigalėjimo su savo paties organizmu, ypat su savo šilviniu, tai nubaudimui tokio, žmogaus nesiranda. Skilvis, negalėdamas atlaikyti darbą, kurį jam žveris kal užkrauna, ant galo suserga. Musų roda yra, vartok Trinerio Amerikoniskąj Elik-syrą Karčiojo Vyno teip greit kada pajausi pirmutinius simptomus skilvio nesveikumo, kada pajausi, kad skilvis atsaisako priimti valgį, arba kada organizmas pasirodo nusilpusiu. Šitas vaistas greitai atitaisys skilvį, padarys jį sveiku, priduos organizmui pajiegy. Netekimas apetito, nuvargimas, širdies gėlimas, tinginumas žrny, gelsva ar neskaisti išveizda, nerviskumas ir abelinas nesveikumas visada reikalauja vartojimo Trinerio Amerikoniskoj Elik-syro Karčiojo Vyno. Kiekvienos šeimos sąnarys gali jį vartoti. Su lyg valdžios reikalavimu parduoti vien grynus vaistus, tapo išduotas prisiektas paludyjimas, kad vaistas sutaisytas iš grynų vaistų, be nuodų; prisiekos nr. 346. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner
799 S. Ashland av.
Chicago, Illinois.

PRIEŠ RINKIMUS.

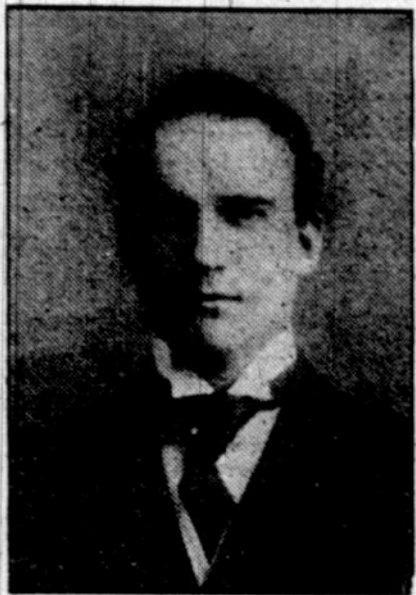
Fred A. Busse, republikonizmas kandidatas ant miesto mero.

Fred A. Busse gimė Chicagoje apie 41 metų atgal. Mokslą įgijo publikose mokyklose ir kaip greit galėjo užsiimti su politika. Pirmiausiai buvo jis aprinktas miesto klerku North Chicagoje, tada tapo komitetu į vardos; vėliau tapo teidatų pagalbininku teisme, o paskui sherifu. 1894 m. tapo išrinktas ant legislatoriaus, laikė tą urdą per du metus; vėliau tapo jis senatorium ir laikė tą urdą iki 1902 m. paskui tapo išrinktas valstijos kasierium. Nuo tuomet neužišmė jis daugiaus politika iki šitam laikui. Sausio mėnesį, 1905 m. tapo prezidentu Rooseveltto patarėju Chicagoje.

Ponas Busse yra nevedęs gyvena su tėvais, o su tėvais ir t.

480 N. Clark st. Ponas Busse varo anglų prekybą ir jo įtekme, labai prasplaudino Busse Coal Company; ta firma žinoma po Chicago ir aplinkę. Jisai yra žmogus gero būdo ir stovi už pagerinimą miesto administracijos; jisai nori padaryti Chicago miesto didesniu, dailesniu, gražesniu ir švaresniu.

Hamilton Klubas, teipgi pirmsėdžių komiteto pegerinimui tiesų Chicago advokatų draugystės. Jis yra sąnariu: Unijinės Ligos, Universiteto, Hamilton, miesto tiesų Klubų ir direktorių Homewood Country Klubas. Jis yra vedęs, turi du vaikus; gyvena 5035 Washington Av. gražesniu ir švaresniu.

John R. McCabe, republikonizmas kandidatas ant miesto klerko Didžiojo Chicago.

Gimęs Chicagoje, 5 d. sausio, 1878 metuose, įgijo savo mokslą teipgi Chicagoje. Šv. Ignaciaus Kolegiją baigė 1896 m.; Chicago Tiesų Kolegiją baigė 1900 m.; valstijos egzaminą išdavė lapkrytį, 1900 m. Springfield, Ill., ir nuo tada pradėjo advokatauti, ką daro ir dabar. Jo ofisas randasi po nr. 601 Kedzie Building. Nėvėdęs, gyvena su savo tėvais 423 So. Irving Ave. Aktyviškas sąnarys 20tos Wardos republikonų organizacijos nuo atidavimo pirmo balso.

Otto J. Novak, republikonizmas kandidatas ant valymo administratoriaus (drainage trustee). Otto J. Novak gimęs Chicagoje, 18 d. rugpjūtio, 1880 m. Pabaigęs publikas ir anglišką mokyklą, užėmė išdirbysta cigarių sykiu su tėvu ir broliu 1899 m. Firma vadinosi A. Novak & Sons. Nors jis ir daug jau darbavosi politikoje, vienok nebuvo dar nė jokių miesto urėdinių. Jis gyvena 512 So. Robey st., su savo motina, trimis broliais ir trimis seserimis.

PAJIESKOJIMAI.

Pajieskau savo pacios, Onos Luberkiene, po tėvais Kigalte, kuri 7 d. vasario prasiskolino nuo manęs su Kazimieru Jankalciu, palikdamas du duklius: vieną 2 metų, o antrą 6 mėnesių senumo. Kas juos užtėmęs telksis duoti man žinia ant adreso:

Vinc. Luberkskis,
701 S. Union st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo svogerių, Antono Balaziano, Suvalku gub., Senapiles pav., Panemunio gminio ir parapijos. Girdeju kad buvo apsigyvenęs Shenandoah, Pa. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Peter Milokis,
Farmington, W. Va.

Pajieskau savo vyro, Juozapo Užubalo, Kauno gub., Vabalniku parapijos. Didelio ūgio; 18 metų išgavęs Bostone, Mass. Dirbo krauju dirbtuvėje, perėmė vasara gavo proto sumisimą ir tapo išlėtas / L'etiva rugsejo mėnesį. Nuvažiavo Cunard linija į Angliją ir atsisakė toliau važiuoti. Kas apie jį žino kur jis yra, melditu duoti žinia ant adreso:

Ant. Užubalena,
188 Lowell st., Lawrence, Mass.

Pajieskau savo brolio, Alfonso Lio kuris pribuvo į kraują iš Brooklyn aple 3 ar 3 mėnesiai atgal. Paskiausiai gyveno po num. 61 South Second st. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Juozapas Lizas,
371 W. 25th St., Chicago, Ill.

Pajieskau savo draugo, Jokubo Vioskio, Kauno gub., Raseinu pavieto Skandvilės parapijos, Nosolciu sodžiaus. Metal atgal gyveno Ashland, Wis. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Anthony Vitkus,
1280 Nelson Ave., Beloit, Wis.

Pajieskau savo pusbrolio, Mateusio Stanalicio, Jono Luobikio ir Juozo Nugoracio, Suvalku gub., Griskabudžio parapijos. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Aleksandra Yenkauskas,
901 Mt. Vernon St. Scranton, Pa.

Pajieskau savo svogerių: Juozapo Grinlaus, Juozapo Povilausko, Petro ir Jurgio Grigaliūnų, Kauno gub., Panevežio pavieto, Ramygalos parapijos, Butkunų sodžiaus. 3 metal atgal gyveno Pittsburg, Pa. Turu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Juozapas Grinlaus,
Box 312, Hilling, Minn.

Pajieskau savo dėdži: Vinco Sautos ir Simono Kaszono, Vilniaus gub., Traku pavieto, Butrimonių volasties, Sluonių kaimo. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Petras Sautas,
Box 523, Baldwinville, Mass.

Pajieskau savo vyro, Juozapo Ožkelio, Kauno gub., Raseinu pavieto, iš miestelio Krazliu. 5 metal kaip Amerikoje. Asz atvažiavusi į Chicago 5 d. Kovo, 1907m., labai norėčiau susiduoti. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Agota Ožkelienė,
115 So. Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio, Jurg. Bacziulio, Kauno gub., Juodžiu kaimo. 10 metų kaip Amerikoje, 4 metal atgal gyveno Pittsburg, Pa. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Juozas Bacziulis,
23 W. Potter St., Waterbury, Conn.

Pajieskau savo brolio, Jono Vainaviciiaus ir savo pusešers, Magdes Jėsinaklutes, po vyru Rimaviciiaus, abu paeina iš Suvalku gub., Vilkaviskio pav., Bartinku gminio. Pirmiausia brolis gyveno Chicagoje ant 21st Str. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

P. Vainavicius,
113 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Pajieskau gero advokato (lawyerio), nes asz turu prova su Pennsylvania Railroad Company. Prova yra už užmūšoma mano pacios ir sukolleciujama manes. Telksis duoti žinia ant adreso:

Frank Miller,
2206 Roseoph St., S. E. Cleveland, O.

Pajieskau Tadeuszo Zitkeviciiaus, Krieviniu miestelio ir parapijos. 3 metal atgal gyveno Philadelphia, Pa. Teipgi pajieskau Juozapa Kuokosto, gyvenusio Kewanoe, Ill. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Kazys Januskevicius,
17 Jackson St., Batavia, Ill.

Pajieskau savo pusbrolio, Juozapo Griciaus, Kauno gub., Telciu pav. 7 metal kaip Amerikoje. Perėmė meta gyveno Waukegan, Ill. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Klemensas Lawkneitis,
1055 Lawton Ave., Beloit, Wis.

Pajieskau Jono Marmos, Suvalku gub., Naumiescio pav., Griskabudžio parapijos, Mergebudžio kaimo. 10 metų atgal gyveno Wilkes Barre, Pa. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Jonas Mayla,
11 Mill St., Wilkes Barre, Pa.

Pajieskau savo pusbrolio, Antano Tamoszalicio, Kauno gub., Raseinu pavieto, Namaksciu parapijos, Sziliu kaimo. Girdėjau kad gyvena Baltimore, Md. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Frank Valinezius,
Box 36, Steger, Ill.

Pajieskau savo draugu Leono Kernausko ir Stanislovo Vertelko, abu Kauno gub., Raseinu pav., Bataku vol. ir parapijos, Kazbarnu sodžiaus. Metal atgal gyveno Pennsylvaniaj. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Kaz. Gerunas,
Box 322, North Easton, Pa.

Pajieskau savo tevo, Juozapo Rezgeviciaus, Kauno gub., Panuevežio pav., Krinczinu parapijos, Daniliskiu sodžiaus. Gyvena Binghamton, N. Y. Turu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Povilas Rezgeviczius,
83 Washington St., Worcester, Mass.

Pajieskau savo pusbrolio, Jurgio Siapiskausko, Suvalku gub., Naumiescio pav., teipgi pajieskau savo draugu: Kazimiero ir Juozapo Petkunų, tos pat gubernijos ir pavieto, Geigaidziu parapijos, Jenkun kaimo. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Dan. Dirzius,
161 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbroliu: Damazo Galinio, Damazo Jachnaveicius ir Juozapo Tamaus. Pirmą gyvena Sranton, Pa. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Stanley Tomkus,
1154 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Pajieskau savo draugu, Jono Lestromo, Kauno gub., Szalauku pav. Laukes vol., Gerlauskos kaimo. Pirmiau gyveno po num. 123 St. Titon St., Philadelphia, Pa. Turu labai svarbu reikala. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

John Milaszevicius,
217 Park St., Lewiston, Me.

Pajieskau Simono Kalinausko, Vilniaus gub., Traku pavieto, Varonos kaimo, Bižu parapijos; teipgi pajieskau Edvardo Leikausko, to paties krašto, Manoligres kaimo, pirmiau gyveno Illinois valstijoje. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Juoz. Urbanovicius,
28 Palm St., Nashua, N. H.

Pajieskau savo draugu: Jono Matiko, Simono Matello ir Jurgio Jakonio, Vilniaus gub., Traku pavieto, gminio ir parapijos, Sunduko kaimo. Aple 6 metal kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Jonas Paupe,
P. O. Box 208, Minersville, Pa.

Pajieskau savo pusešers, Agotos Dirzikos, po vyru Kuchlenės, Suvalku gub., Naumiescio pavieto, Gilgaidziu parapijos, Jankun kaimo. Ji pati ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso:

Dan. Dirzius,
161 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujame įsūnu vyru, kaip apmūšintojų sofų (upholsterers). Mo, kesis gera. Atsisaukite ant adreso: Hafner Furniture Co., 2620 Dearborn st., Chicago, Ill.

Reikalaujame darbininku į California ir miskus. Mokėstis \$3.50 iki \$4.00 ant dienos. Pragyvenimas \$3.50 ant savaitės. Kelione iš Chicago 33 dol. Darbas ant dviejų metu. Atsisaukite ant adreso: California Employment Office, J. Massanauskas, agentas, 225 Dearborn st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Ant pardavimo 2 lotai ir medinis namas del dviejų familijų. Atosna \$24.00 ant menses randos. Savininkas išvažiuoja ant farmos. Preke \$2400. Atsisaukite po nr. 91 W. 24 Place.

Pigiai ant pardavimo naujuteiniai naminiai baldai (furniture). Priešastis pardavimo — pacios pametimas. Atsisaukite ant adreso: V. Luberkskis, 701 S. Union st., Chicago, Ill.

Iš prielasties išvažiavimo ir kitų motyvu, parsiduoda labai pigiai varčios, bet dar geras styginis būnas (instrumentas). Arczius dasizinkite po adresu: J. Kasparavicius, 329 32nd st., Chicago, Ill.

Žiniai karčiamininkai! Parsiduoda geras dūmas su biziū, geroji vietoj, kur galima gėra biziū daryti. Jeigu neusitiki ant geros atelies, tai gali piktai ir viena biziū be namo. Noredami daugiau dasizinkite kreplėkites prie namo savininko ant adreso: 159 North st., Minersville, Pa.

GERA PROGA! Yra ant pardavimo geras didelis sietas vertas \$1500.00, darantis biziū iš "Dry Goods, Shoes and Gents Furnishing Goods". Yra taip pat su virsz 20 metų biziū, gerai išdirbtas ir geroje vietoje apgyventojas lietuvius, lenkus ir amerikonus. Savininkas yra senas žmogus ir bagotas, todėl savo biziū nori parduoti ir atsileisti. Gera vieta lietuviški kompanijai. Dasizinkite "Lietuvos" redakcijai.

Parsiduoda pigiai geras dviejų augstu namas, pryzakys, statalysas, sietoris. Namas yra ant Emerald Ave. ant 35tos gatvės. Tiesiai įvyra dviejų augstu meeting trasas. Randa gėra ir gėra vieta varčiam biziū. Noredami daugiau dasizinkite atsisaukite ryptaiskal arba per laiszką po num. 5441 Aberdeen St., Antanas Augustas Chicago, Ill.

Pigiai parsiduoda iš prielasties išvažiavimo ir sena kraju už prielama preke buzerne ir grogierne, lietuvių apgyventoj vietoj. Norinti apie tai daugiau dasizinkite, telksites atsisaukti po num. 348 N. Paulina st. Chicago, Ill.

Aukos reikalams revoliucijinio judėjimo. AUKOS „LIETUVOS“ REDAKCIJON ATEJUSIOS.

Iz Wikewau, Pa. St. Kasparavicz, S. Zomaltis, V. Tinaborgas, Bil. Negel, T. Kasparavicz, Jonas Svedas po 50c.; M. Kasparavicius, J. Petrikas, J. Selkas, Jurg. Stanovicz po 25c. Viso \$4.00. Skirti L. S. D. P.

Iz Baltimore, Md. M. Maalinauskas, P. Grinlus po 60c.; J. Kurasaltis, K. Kilnasas, J. Rubaszauskas po 50c.; S. Kalvaitis 40c.; J. Bleskauskas 35c.; J. Maalinauskas, F. Maalinauskas, A. Velickas, N. Kamellackas, K. Budrevicius, A. Dulokas po 25c. Viso \$5.50. 10c. pristuntimas. Viso lieka \$5.50.

Iz Cle Elum, Wash. Gauta auku \$11.40 per J. Kurtinaiti. Kadangi tos aukos jau seniai gautos, apie pradzia perėjo mensesio, tai nežinia kodiu budu nusimetu surazas aukautoju vardu ir tokiu budu negalime eiznai surasz paduoti.

„LIETUVOS UKININKAS“ Lietuvių Demokrata Partijos Laiskrasizskiriamas Lietuvos darbo žmones išsine da kartus per saykile iš Vilniaus, Lietuvoj.

Jame telpa keliasis žinios iš vias Lietuvos ir kitu krauju svieto. Lietuvoj metu preke \$1.80; Amerikoje \$2.50. Kam yra miela prisimta azalis tevyne, Lietuva, tai usiraszykit minetaji laikrasiz, o žinotus kas oen dedasi dabartiname revoliucijio laiko. Viena num. ant pamatykos 5 centai. Adresas: M. J. Damijonaitis, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Maskoliszkas Tiesu Otisas ir Viešas Notaras. 3246 S. Halsted St., 3rd Floor.

Mes padarome visia legalizskus dokumentus: utvirtinimus, perdavimus pilnu tiesu, pardavimo kontraktus, rados kontraktus (leasus).

Mes atsižyskome pinigus ir paveldeta turta senoje tevyneje. Mes parupiname pasportus szelmy nomas, atvaizduojancius į Ameriką.

Mes prasaliname visas bylas (provas), iszklausias iz prielasties nesiotoj karliumenen Maskolijoje.

Visokius reikalus atliekame su vietiniu Maskolijos Konsuliu.

D. LABUNSKAS 810 Milwaukee Ave., Room 208 CHICAGO - ILLINOIS

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaštuoja Sifkortės nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa kelionė kaštuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplau- kimo	Valanda išplaukimo	Per kiek dienų atplaukia į mūrą	Šifortės kaštuoja nuo Porto	Tilžė	Eydtkun nus
AMERICA	Hamburg American	New York	Balandžio 25	3 po piet	10	37.80	37.95	
BLUECHER	"	"	Balandžio 11	4 po piet	10	37.80	37.95	
BARBAROSSA	North German Lloyd	"	Kovas 28	10 ryto	10	38.15	38.20	
BREMEN	"	"	Kovas 28	10	11	38.15	38.20	
BALTIC	White Star	New York	Balandžio 10	4 po pt.	7	41.80	41.95	
BATAVIA	Hamburg American	"	Balandžio 13	5:30 ryto	14	37.80	37.95	
CANADA	Domination	Portland	Kovo 23	2 diena	10	36.65	36.70	
CYMRIC	White Star	Boston Mass.	Kovo 30	11 ryto	9	37.80	37.95	
CARMANIA	Cunard	New York	Balandžio 23	7 ryto	7	41.80	41.95	
CAMPANIA	"	"	Kovo 23	11 ryto	7	43.80	43.95	
CEDRIC	White Star	New York	Balandžio 19	11:30ryto	7	41.80	41.95	
DEUTSCHLAND	Hamburg American	New York	Balandžio 30	6:30 ryto	7	37.80	37.95	
OLDENBURG	North German Lloyd	Baltimore	Balandžio 27	10 ryto	14	36.65	36.70	
DOMINION	Domination	Portland	Balandžio 23	2 diena	10	36.65	36.70	
CASSEL	North German Lloyd	New York	"	28 10 ryto	14	36.65	36.70	
CEHENITIS	Baltimore	Kovo 27	2 diena	10	38.15	38.20		
EMPRESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	Jt. John N. B.	Balandžio 19	12 diena	6	87.90	97.95	
EMPRESS OF BRITAIN	"	Montreal, Que.	Balandžio 19	12 diena	6	37.90	37.95	
ETERNIA	Cunard	New York	Balandžio 27	2 diena	8	41.80	41.95	
EVERNIA	Cunard	Boston Mass.	Balandžio 2	12:30po p	9	36.65	36.70	
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	New York	Kovo 26	1 diena	7	44.15	44.30	
KAISER WILHELM II	"	"	Balandžio 9	1 diena	7	44.15	44.30	
KAISER WILH. d. GR.	"	"	Balandžio 2	10	10	38.15	38.20	
KROONLAND	Red Star	"	Balandžio 6	12 diena	8	39.80	39.95	
KAISER AUG. VICTORIA	Hamburg American	"	Kovo 26	2 diena	10	37.80	37.95	
KENSINGTON	Domination	Portland	Balandžio 25	2 diena	10	36.65	36.70	
LAKE MATIBONA	Canadian Pacific	St. John N. B.	Kovo 30	12 diena	8	36.65	36.70	
LAKE CHAMPLAIN	"	"	Balandžio 13	12 diena	9	36.65	36.70	
LAKE ELIE	"	"	Balandžio 27	12 diena	9	36.65	36.70	
LUCANIA	Cunard	New York	Balandžio 6	12 diena	9	43.80	43.95	
MAJESTIC	North German Lloyd	Baltimore	Balandžio 11	10 ryto	13	38.15	38.20	
MERION	White Star	New York	Balandžio 17	10	7	43.80	43.95	
NEW YORK	American	Philadelphia Pa.	Liepos 4	10	9	36.65	36.70	
OCEANIA	American	New York	Balandžio 13	9:30	9	39.80	39.95	
OLDENBURG	White Star	New York	Kovo 27	4 diena	7	43.80	43.95	
PHILADELPHIA	North German Lloyd	New York	Balandžio 27	10 ryto	10	38.15	38.20	
PENNSYLVANIA	American	"	Kovo 30	9:30ryto	7	43.80	43.95	
PATRICIA	Hamburg American	"	Kovo 30	6	14	37.80	37.95	
PRETORIA	"	"	Kovo 23	12 diena	14	37.80	37.95	
RHEIN	"	"	Balandžio 27	6:30 ryto	14	36.65	36.70	
RHEIN	North German Lloyd	Baltimore	Balandžio 17	10	14	36.65	36.70	
SAXONIA	Cunard	Boston Mass.	"	16 12:30dien	9	36.30	36.45	
SEMLAND	Red Star	New York	Kovo 27	3 diena	7	39.80	39.95	
ST. PAUL VALDERSEE	Hamburg American	New York	Balan. 6	12 diena	10	37.80	37.95	
ST. GRAF	American Line	Portland	Kovo 15	9:30ryto	7	43.80	43.95	
SOUTHWARK	Domination	New York	Balandžio 10	2 diena	10	36.65	36.70	
TAUTONIA	White Star	New York	Balandžio 3	10 ryto	7	43.80	43.95	
TRAVE	North German Lloyd	"	Liepos 15	10 ryto	10	38.15	38.20	
VADERLAND	Red Star	"	Balandžio 13	7 ryto	8	39.80	39.95	
ZEELAND	Red Star	New York	Kovo 30	6:30 ryto	8	39.80	39.95	
MASABA	American	"	"	26 9:30	9	36.65	36.70	
FINLAND	Red Star	"	Kovo 23	12 diena	8	39.80	39.95	
ST. LOUIS	American	"	Balandžio 10	9:30 ryto	7	43.80	43.95	
WEIMAR	North German Lloyd	"	Baland. 10	10 ryto	10	38.15	38.20	
BRANDENBURG	"	"	Liepos 1	1 diena	10	38.15	38.20	
SEYDLITZ	"	"	Balandžio 24	10 ryto	10	38.15	38.20	
DARMSTAD	"	"	Liepos 4	10 ryto	10	38.15	38.20	

Virš parodytos prekės yra už vandenį ir Prusų geležinkelį, be Amerikos geležinkelio. Žemiau parodytos prekės yra už Amerikos geležinkelį nuo:

Chicago į New Yorką	\$16.00
" " Bostoną	\$16.00
" " Philadelphia	\$15.50
" " Baltimore	\$15.00
" " Montreal	\$15.00

Pridėk Amerikos geležinkelį prie vandenio prekių ir matysi kiek kaštuos visas kelias nuo Chicago iki Tilžės ar Eydtkunų. Iš Chicago reikia išvažiuoti 2 dienoms pirm laivo išplaukimo. Trukiai iš Chicago išieina 3 val. po pietų.

Ar gali kur nors rasti daugiau laivų kaip pas mus? Nel mes turime dar daug daugiau laivų, tik del stokos vietos visų sutalpinti negalime. Musų šifkortę prekės yra teip pigios kaip patios kompanijos ofisuose. Jeigu kur nors ant šių laivų gausi šifkortę pigiau kaip pas mus, tai mes duosime tau \$50.00. Pamėgink ir persitikrink.

Tiek daug teip greitų laivų ir teip teisingų prekių niekur neraz kaip pas:

A. OLSZEWSKI

924 33rd Street, Station 60, Chicago, Ill.

Kas nori važiuoti į Krajų, tegul ateina pas mus, o čia visada gaus savo laike greitą ir gerą laivą.

Dovanai! Dovanai!

Drukuojama masinėje ir lengvoje su kompasu, dovanai! Saituos daiktus duoname dovanai tam, kuris pirks azia laikrodėlį. Laikrodėlis kaip matote, yra ant 17 skenu, ausuke užskamams ir nustatomas, patentuotas reguliatorius, vyriškas ar moteriškas 18 K. Aukinis. „Hunting“ lukstas, gražiai izkviatuotas. Tikrai gėra laika roditi. Kitur pirkdamas už azia laikrodėlį užmokėstis \$45.00. Mes ta laikrodėlį paroduome po \$12.50, ant lengvo izsk. mokėsties po \$1.00 ant mensesio. Priešuk savo adresa, o mes prisluosime laik. Jis pats ar kas kitas telksis duoti žinia ant adreso: J. J. Tananavicius,

